

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ชื่อโครงการ

การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็ก ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)
The synthesis of the lessons of the results of the National Educational Test (O-NET) used to improve the quality of school education got a private Islamic school award during the ๕ years (B.E.๒๕๕๕- ๒๕๕๙)

โดย

อาจารย์สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร
ดร.สุโรยา หนิเร่

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
(องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็ก ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ๒) ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) และ ๓) สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน โดยมีโรงเรียนเป้าหมายจำนวน ๕ โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ โรงเรียนดาราวีทย์ โรงเรียนมาอาฮ์ดดารุสสลาม โรงเรียนอิสลามมูลนิธิ โรงเรียนมุสลิมศึกษา และ โรงเรียนเราะห์มานียะห์ ทั้งนี้ได้มีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ๕ ท่าน จาก ๕ โรงเรียน ครูฝ่ายวัดและประเมินผลของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน และครูที่เกี่ยวข้องโรงเรียนละ ๒ คน รวม ๑๐ คน นักเรียนแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ ๓ คน รวม ๑๕ คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนละ ๒ คน รวม ๑๐ คน ตลอดจนการสัมภาษณ์ นักวิชาการทางการศึกษาในพื้นที่ฯ จำนวน ๓ คน และการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัย ผลการศึกษา พบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ประกอบด้วย ๔ ปัจจัย ได้แก่ (๑) ปัจจัยของตัวนักเรียน (๒) ปัจจัยในด้านเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียน (๓) ปัจจัยด้านผู้ปกครอง (๔) ปัจจัยด้านครูผู้สอน และ (๕) ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน

สำหรับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ประกอบด้วย (๑) การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิด สร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญคือการดึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนของนักศึกษา (๒) บูรณาการแนวข้อสอบเข้าในเวลาเรียน พร้อมทั้งการสร้างการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ตัดสินใจด้วยตนเองถือเป็นหนึ่งแนวทางอันสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (๓) การจัดคอร์สเรียนพิเศษหรือติว ซึ่งเทคนิควิธีอย่างหนึ่งที่สามารถรันเวลาในการทำความเข้าใจเนื้อหาข้อสอบได้อย่างรวดเร็ว แต่ทั้งนี้การติวก็ไม่ควรที่จะไปเน้นเนื้อหาที่นักเรียนควรให้ความสำคัญกับเทคนิคต่างๆในการทำข้อสอบ

และสำหรับการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) พบว่า (๑) กระบวนการเรียนรู้เพื่อการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนได้ใช้แนวทางการปรับกระบวนการที่เน้น “การพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนรู้” พร้อมทั้ง “ผู้ปกครองก็ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก” ครูและผู้ปกครองต้องมีการเปิด “พื้นที่ใหม่” ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน (๒) การบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน การนำข้อสอบเก่ามาวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ทำ ให้ข้อสอบได้ผ่านตา นักเรียน (๓) ความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ ความรอบรู้และทันกับเทคโนโลยี

สมัยใหม่ๆ ตลอดจนพร้อมที่จะผลักดันและส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถที่ต่างกััน (๔) ตัวผู้เรียนที่ต้องมีการแบ่งเวลาให้การเรียนรู้ แบ่งเวลาว่างในการเล่น โดยเฉพาะช่วงเวลาที่จะต้องเตรียมตัวสอบ

Abstracts

This study is the synthesis of the lessons of the results of the Ordinary National Educational Test (O-NET) used to improve the quality of school education got an Islamic private school award during the 5 years (B.E. 2555-2559). It aims at i) examining factors affecting high and low O-NET scores of small sized- Islamic private schools won the Royal award during the 5 years (B.E. 2555-2559) ii) investigating methods of the lessons of the results of the O-NET tests used to improve the quality of school education of the small sized- Islamic private schools got the Royal award during the past 5 years and iii) synthesizing methods of the lessons of the results of the O-NET tests from those schools to develop the quality of education system of small sized- Islamic private schools got the Royal award during the past 5 years. The target schools consist of five schools in the southern provinces namely, Darawit School, Ma-ahaddaruslam School, Islamic foundation School, MuslimSueksa School and Rahmaniayah School. Moreover, individual interviews were administered in this study comprising 5 school administrators from those schools, 10 teachers of the assessment and evaluation department from each school (totally 50 people), 5 students from each school (totally 25) as well as 5 educators in the area.

The findings are as follows:

The first point regarding factors affecting high and low O-NET scores of small sized- Islamic private schools won the Royal award during the 5 years (B.E. 2555-2559) consisted of 5 factors; 1.) Learners' potential 2.) Educational instruments 3.) Parents 4.) Teachers 5.) Administrators

The second point regarding methods of the lessons of the results of the O-NET tests used to improve the quality of school education of the small sized- Islamic private schools got the Royal award during the past 5 years was found as follows:

1. The adaptation of the learning process can be a factor in getting the school Royal award. A number of schools make an attempt to adapt the learning process which is from the content focus to learners' thinking development.

2. The integration of the O-NET test in class by teachers is needed for this current century. Teachers are able to design their class based on students- centred method instead of teachers- centred method. Moreover, teachers should encourage learners to acquire new knowledge based on critical and synthetical thinking process. This is one of the crucial methods of the development of school quality, especially Islamic private schools.

3. Tutorials on techniques of the O-NET test tend to be a key factor affecting the low and high scores that learners get since they provide the guidelines in doing the test.

The third point concerning methods of the lessons of the results of the O-NET tests from those schools to develop the quality of education system of small sized- Islamic private schools got the Royal award during the past 5 years was found as follows:

Ⓒ. The learning process for critical thinking skills used by those schools is to adjust procedures focusing on “The development of thinking skills regarding the body of knowledge in learning management” as well as “Parents’ cooperation in learners’ learning management”. Teachers and parents have to open “**new space**” providing cooperative learning management between learners and parents together with upgrading learners’ test results in every single learning module.

Ⓓ . Providing learners to practice the O-NET test of the previous years as well as analyzing each test item between teachers and students is considered as another effective method. Sometimes the students are brought to tutor outside school to let them get familiar with the test field.

Ⓔ. Teachers’ specialization is one of the major factors. Each teacher is professional in particular modules based on their teaching responsibilities, knowledgeable and updated with current technology, ambitious and ready to develop learners seriously. The teachers should have learners’ basic information and know each learner in depth since it is easy to improve their learning skills based on different proficiency.

Ⓕ. Learners themselves have to wisely divide their time for studying, playing around with fellow friends. Moreover, they should be trained to be “Peer tutoring” since friends always understand them more than anyone else. During the exam or test periods, they schedule the time for tutorials among themselves based on their specialization exchanging idea and content of knowledge.

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
Abstracts	ค
สารบัญ	จ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๔
ขอบเขตในการวิจัย	๔
กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๑. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้	๕
๒. การทดสอบและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)	๑๒
๓. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สาม จังหวัดชายแดนภาคใต้	๒๓
๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๖
บทที่ ๓ ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	๓๐
การออกแบบการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง (Sampling design)	๓๐
การออกแบบการวัด (Measurement design)	๓๑
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๑
การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis design)	๓๒
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๓๓
๑. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)	๓๓
๒. แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)	๔๒
๓. สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน	๔๕

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๔๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๔๙
๕.๒ อภิปรายผล	๕๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๖๐
บรรณานุกรม	๖๑
ภาคผนวก	๖๓

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากท้องถิ่นอื่นของประเทศไทย เป็นพื้นที่ที่ถูกจัดว่าเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) หรือสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Culture Diversity) ที่ครอบคลุมถึงเรื่องชาติพันธุ์ ภาษา ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศาสนา และความเชื่อ และความแตกต่าง รวมถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ได้ถูกนำไปสร้างเป็นเงื่อนไขให้เกิดความไม่เข้าใจ ความไม่รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดและเกิดความไม่สงบในพื้นที่ดังที่ผ่านมา

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมีรูปแบบการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานที่มีความหลากหลายมากได้แก่โรงเรียนรัฐบาลโรงเรียนเอกชนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาตรา ๑๕ (๑) และ ๑๕ (๒) สถาบันศึกษาปอเนาะศูนย์ฝึกอบรมจริยธรรมและศาสนาอิสลาม (ตาดิกา) โรงเรียนปริยัติธรรมสำนักศาสนศึกษาสำนักเรียนและศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นต้น

หากมองอย่างพินิจพิเคราะห์ จะพบว่า สถานภาพทางการศึกษาของนักเรียนในเขตชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันเกิดจากปัจจัยมากมาย เช่น สถานศึกษายังไม่สามารถกระจายออกไปได้ครอบคลุมทั่วถึงคนที่ด้อยโอกาสในท้องถิ่นห่างไกล การขาดแคลนบุคลากรและอุปกรณ์ทางการศึกษา ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ หรือแม้แต่ผู้ที่มีโอกาสทางการศึกษา แต่กลับได้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำหรือผู้ที่สามารถศึกษาได้จนจบการศึกษา ก็ไม่สามารถนำเอาความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามาไปใช้ประกอบอาชีพประจำวันได้ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดต่าง ๆ ดังกล่าว

O-NET (Ordinary National Educational Test) คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จำนวน ๕๑ มาตรฐานการเรียนรู้ ครอบคลุม ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์ O-NET เพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ นำผลการทดสอบไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตลอดจนนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน อีกทั้งเพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ เห็นได้ว่า การสอบ O-NET จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อทิศทางการพัฒนาการศึกษา

แม้งานวิจัยของผู้วิจัยที่ผ่านมา เรื่อง “การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สทศ. เมื่อปี ๒๕๕๒ จะได้นำเสนอแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่จะเอื้อต่อการสอบ O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนหนึ่ง ไว้ว่า “...ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการหลักสูตรทุกฝ่ายในโรงเรียนควรหันมาขบคิดและออกแบบหลักสูตรที่มีเป้าหมายทิศทางการศึกษาของนักเรียนได้ตามเป้าประสงค์ของการจัดการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักอย่างจริงจังและสอดคล้องกับความจำเป็นต้องการของผู้เรียน ตลอดจนจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่นักเรียนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของทิศทางการศึกษาที่จะส่งผลต่ออนาคต

ของตัวนักเรียน...” ห้วงเวลาผ่านไปร่วม ๓ ปีกลับพบว่า ข้อเสนอดังกล่าวยังคงอยู่ในรายงานไม่ได้นำออกไป
ปรับใช้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติใน
แต่ละปีที่ผ่านมาของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงอยู่ในระดับที่ทรงตัว แม้จะดีขึ้นมาบ้างก็เพียง
เล็กน้อยในบางกลุ่มสาระ

ข้อเสนอแนะแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ของ โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากงานวิจัยของผู้วิจัยอีกหนึ่งเรื่อง คือการนำผลการทดสอบทาง
การศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และปีที่ ๖ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สทศ. ประจำปี
งบประมาณ ๒๕๕๖) ปรากฏข้อค้นพบว่า จะต้องมีการวางแผนร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาผลการ
ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนา นำไปสู่การปฏิบัติที่ต่อเนื่อง จริงจัง
จัดให้ครูสอนตรงวิชาเอก และเพียงพอ มีการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ
ด้วยการชี้แจง ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ครู ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่ ให้ความร่วมมือในการนำ
ผลการ ทดสอบทางการศึกษาไปใช้ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษานิเทศติดตามผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มีนโยบายการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน นิเทศติดตามผลการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการ พัฒนา
คุณภาพผู้เรียนอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง มีสื่อ เทคโนโลยีทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้ปกครอง ชุมชนต้องให้
ความร่วมมือในการดูแลการเรียนของนักเรียนที่บ้าน หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารระดับต่างๆ ให้ความสำคัญ
กับการจัดสรรงบประมาณ ให้ขวัญกำลังใจ และติดตามผลการดำเนินงานอยู่เสมอ มีการเตรียมความพร้อม
นักเรียนก่อนสอบ ครูสามารถนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาการสอนของตนเอง จึงจะสามารถ
พัฒนาผู้เรียนได้ ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง อย่างเต็ม
กำลังความสามารถ ประชาสัมพันธ์ความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งใน
โรงเรียนและในชุมชน ให้ทุกฝ่ายทราบและตระหนักในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

สิ่งสำคัญที่ควรจะทำให้เห็นเป็นรูปธรรม คือ วิธีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา
คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ควรมี
การวิเคราะห์ผลสอบตาม มาตรฐานของนักเรียนปีที่ผ่านมา ศึกษาเด็กรายบุคคลในปีที่จะสอบ มีการวางแผน
พัฒนาผู้เรียนร่วมกันของบุคลากรใน โรงเรียน ครูควรปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนโดยคำนึงถึงลีลาการเรียนรู้
ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เน้นกระบวนการคิด
ทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างข้อสอบมาตรฐานตามมาตรฐานและตัวชี้วัด จัดทำ คลังข้อสอบทุกกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ ตลอดจนจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนว ข้อสอบของ สทศ. ให้แก่
ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักในปัญหาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และมุ่งผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนร่วมกันทุกฝ่าย และนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญคือควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือใน
การพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่อยู่ใกล้เคียง หรือภายในจังหวัดเดียวกัน
สนับสนุนการจัดทำ จัดหา การใช้ข้อสอบ สื่อ และสื่อเทคโนโลยีให้แก่ ครูผู้สอน พัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เพราะการ “แบ่งปัน” จะสร้างคุณประโยชน์มากกว่าการ “แข่งขัน” ดังที่
อิสลามได้สอนให้ประชาชาติอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมากกว่าที่จะอยู่คนเดียวเพียงลำพัง เฉกเช่นเดียวกันกับการ
บริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สุรชัย ไวยวรรณจิตร และคณะ, ๒๕๕๗ :
บทคัดย่อ)

จากงานวิจัยที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าควรมีการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทาง
การศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่

เป็นตัวแบบชี้เฉพาะวัดได้อย่างชัดเจน อย่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานที่ผ่านมาโดยเฉพาะทั้ง ๕ โรงเรียนที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกทำการวิจัย เพราะอย่างน้อยจะทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้เห็นแนวทางที่โรงเรียนเหล่านี้ซึ่งมีรางวัลพระราชทานการันตี จะเป็นส่วนช่วยพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้ กล่าวคือ การคัดเลือกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้ เกิดขึ้นจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในเขตการศึกษา ๒ พ.ศ.๒๕๐๔ สารสำคัญตอนหนึ่งระบุว่า “ปอเนาะใดที่จัดการศึกษาด้านการสอนได้ดีจะได้รับการอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ” กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องได้กำหนดวิธีการและจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเป็นการสมนาคุณโรงเรียนที่ปรับปรุงกิจการดีเด่นได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฯพร้อมทั้งรับรางวัลพระราชทานเป็นประจำทุกปี นับแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๔ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๖ เพื่อทรงเปิดงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปี ๒๕๐๖ และพระราชทานรางวัลแก่โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งจัดการศึกษาดีเด่นโดยพระองค์ทรงมีพระราชปรารภว่า ๗ ๗ ๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้น (ม.ล.ปิ่น มาลากุล)

“ข้อความทรงพระราชปรารภมีว่า มีนักเรียนจำนวนมากมาย ซึ่งมีความประพฤติดีและมีความมานะพยายามศึกษาเล่าเรียนได้ผลดี รวมทั้งโรงเรียนซึ่งจัดการศึกษาดีจนนักเรียนได้รับการเรียนดีเป็นส่วนรวม นักเรียน และโรงเรียนมีคุณสมบัติดังกล่าว สมควรจะได้รับรางวัลพระราชทานและทรงยินดีจะพระราชทานรางวัลให้”

การคัดเลือกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ถือเป็นภารกิจสำคัญที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านาน เพราะนอกจากเป็นโอกาสอันดีในการทำกิจกรรมที่สนองพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช แล้ว รางวัลพระราชทานยังเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของชาติให้ดียิ่งขึ้นด้วย (สถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี , ๒๕๕๘ :ออนไลน์)

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นคณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญที่ควรจะมีการวิจัย สังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยผู้วิจัยเลือกโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) เป็นพื้นที่ศึกษาเนื่องด้วยจะได้ลงลึกและครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาอย่างทั่วถึงจริงๆ สามารถนำผลมาเป็นแนวทางที่ชี้ชัดวัดได้ปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

๑ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)

๒ ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)

๓ สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

สถาบันการศึกษาในพื้นที่ฯ มีแนวทางแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตในการวิจัย

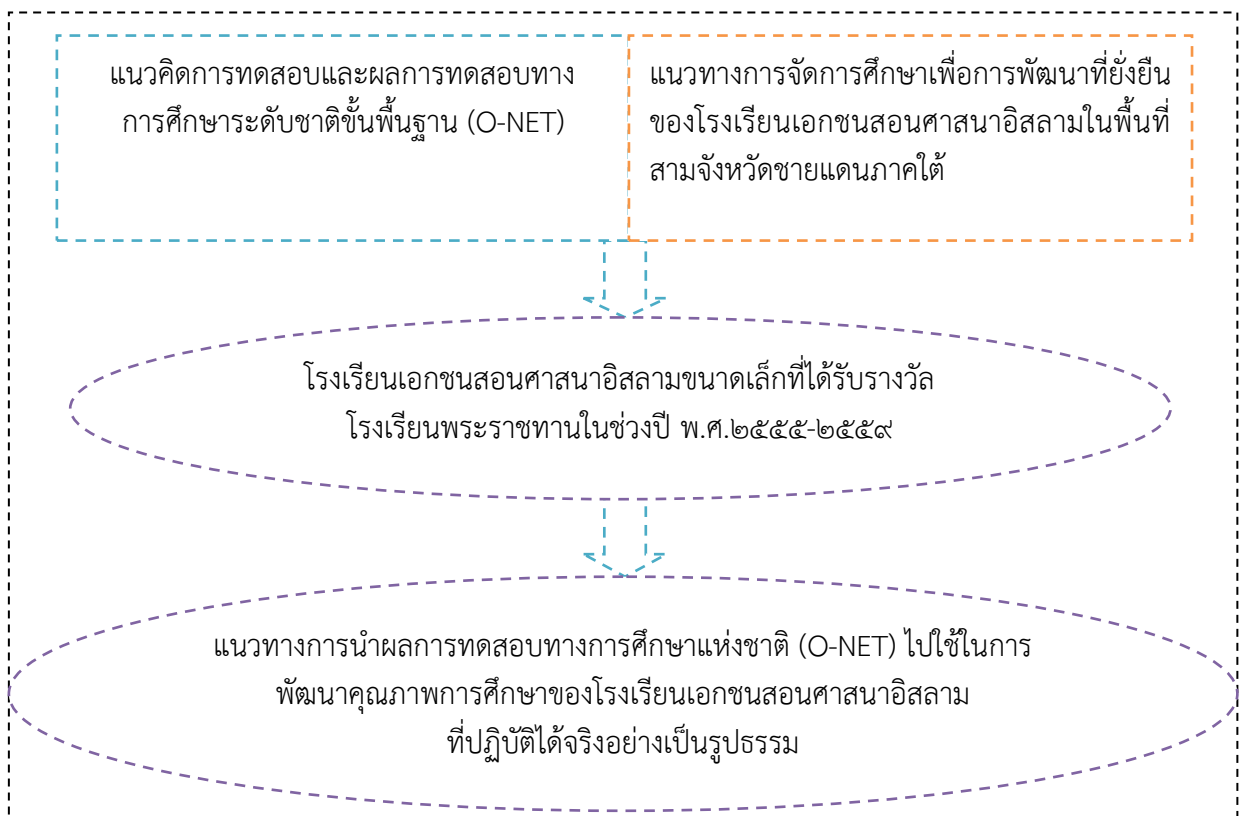
ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕-พ.ศ.๒๕๕๙) พร้อมทั้งค้นหาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครองในแต่ละโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานตามที่ได้วิจัยได้คัดเลือก ตลอดจน นักวิชาการด้านทางการศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ได้แก่ โรงเรียนดาราวีทย์ โรงเรียนมาอาฮ์ดดารุสลาม โรงเรียนอิสลามมูลนิธิ โรงเรียนมุสลิมศึกษา และ โรงเรียนเร้าะห์มานียะห์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยคณะผู้วิจัย ได้พัฒนาจากการศึกษาแนวคิดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน แล้วศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ค้นหาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) เพื่อถอดบทเรียนแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสรุปเป็นความรู้เพื่อใช้เป็นแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

๑. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

- ๑.๑ สภาพการจัดการศึกษาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
- ๑.๒ สาเหตุความล้มเหลวในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
- ๑.๓ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ๑.๔ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาการศึกษา
- ๑.๕ เกณฑ์คัดเลือกโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

๒. การทดสอบและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

- ๒.๑ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)
- ๒.๒ ขอบเขตและเนื้อหาสาระของข้อสอบ O-NET
- ๒.๓ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

๓. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.๑ สภาพการจัดการศึกษาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

หลังจากพระราชบัญญัติการศึกษา ๒๕๒๕ ถูกประกาศใช้ ส่งผลให้โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามถูกปรับเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยที่รัฐบาลให้การสนับสนุนทางการเงินแก่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชาศาสนาอิสลาม สำหรับโรงเรียนที่สอนเฉพาะวิชาศาสนาจะไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

หลังจากปรับเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทำให้โรงเรียนมีสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมดังนี้

๑. ผู้บริหาร เปลี่ยนจากโต๊ะครูเป็นผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการครูใหญ่ (ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาโรงเรียนเอกชนฉบับใหม่จะถูกแปรสภาพเป็นผู้อำนวยการ)
๒. มีครูผู้สอนทั้งครูภาคศาสนาและภาคสามัญ ที่ต้องทำหน้าที่การสอนอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ต้องมีแผนการสอน มีกิจกรรมการเรียนการสอน มีสื่อการสอน มีการวัดและประเมินผล
๓. มีหลักสูตรที่แน่นอนและชัดเจนขึ้นทั้งหลักสูตรศาสนาและหลักสูตรภาคสามัญ
๔. ระยะเวลาเรียนมีการกำหนดที่แน่นอนโดยหลักสูตร
๕. มีการทดสอบเพื่อวัดและประเมินผลในการผ่านชั้นและจบการศึกษา และมีวุฒิบัตรที่รับรองการจบการศึกษา

๖. มีปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) ค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น อาคารเรียนที่ทันสมัยขึ้น ห้องสมุด ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๗. มีระบบการบริหารที่ค่อนข้างชัดเจนมากขึ้น เช่น มีแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ มีโครงการ มีการประเมินผล

๘. มีงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาล จากการเก็บค่าเล่าเรียนอีกบางส่วน และจากการทำธุรกิจจากการจัดการศึกษาอีกบางส่วน มีระบบบัญชีที่ตรวจสอบได้บ้าง ไม่ได้บ้าง ฯลฯ

สรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบันมีลักษณะที่แตกต่างจากปอเนาะในอดีตอย่างชัดเจน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบันยังพยายามที่จะรักษาเจตนารมณ์ และอัตลักษณ์ของปอเนาะในอดีตให้ดำรงต่อไป แต่ด้วยสภาพการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกที่ถูกขับเคลื่อนด้วยลัทธิวัตถุนิยม (Materialism) ลัทธิแบ่งแยกศาสนาออกจากวิถีการดำรงชีวิต (Secularism) ทำให้วัตถุนิยม ภัยร้ายที่คอยซุ่มซ่ามเข้ามามีอิทธิพลในการจัดการศึกษากับบางสถาบัน จนกลายเป็นธุรกิจการศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบางพื้นที่ที่มีการแข่งขันกันสูง อันนำมาซึ่งค่าหัวที่ได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐบาลเป็นจำนวนมาก การได้มาซึ่งงบประมาณจำนวนมากๆ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นอย่างมาก หากผู้บริหารคำนึงถึงการบริหารคุณภาพตามปริมาณของงบประมาณที่ได้รับ แต่เป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหลายโรงเรียนยังละเลยต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสังเกตเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ค่อนข้างต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนประเภทอื่นๆ

๑.๒ สาเหตุความล้มเหลวในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

ปอเนาะในอดีตประสบความสำเร็จในการปลูกฝังบุคลิกภาพของมุสลิมเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ เช่น เจตนารมณ์อันแน่วแน่ ความบริสุทธิ์ใจ ความอดทน ความมุมานะในการถ่ายทอดศาสนาอิสลามสู่คนยุคหลัง เจตนารมณ์ ประกอบกับความพยายามเหล่านั้นถูกขับเคลื่อนโดยไร้กระแสที่เป็นอุปสรรค เช่น กระแสวัตถุนิยม (Materialism) กระแสแบ่งแยกศาสนาออกจากวิถีการดำรงชีวิต (Secularism) ซึ่งกระแสเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นกระแสที่เป็นอุปสรรคต่อการปลูกฝังบุคลิกภาพแห่งอิสลามทั้งสิ้น ประกอบกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่ปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้สถานศึกษาแห่งนี้ได้เข้าสู่ยุคที่ ๒

โครงการบางโครงการที่จะพัฒนาโรงเรียนประเภทนี้ ล้วนแต่เป็นโครงการที่ดี เช่น โครงการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาเป็นโรงเรียนพี่เลี้ยง และโครงการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาเป็นโรงเรียนชุมชน แต่โครงการเหล่านี้ก็ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเท่าที่ควรและอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นพอจบโครงการอะไรต่ออะไรก็ดูจะกลับเข้าสู่สภาวะเดิม ทำให้มองได้ว่ารัฐบาลไม่มีความจริงใจที่จะพัฒนาโรงเรียนเหล่านี้ อันเนื่องมาจากด้านเศรษฐกิจ

๑. รัฐบาลงบประมาณพอเพียงและต่อเนื่องในการพัฒนาโครงการต่างๆของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา ทั้งๆที่โครงการเหล่านั้นเป็นโครงการที่ดี

๒. โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาเองก็ต้องพัฒนาตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการจ้างครู การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน และอาคารเรียน สิ่งเหล่านี้ต้องใช้งบประมาณด้วยเช่นกัน (วินิจ สังขรัตน์, ๒๕๔๔: ๒๕๕-๒๕๗)

๓. ด้านการเมือง เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาโดยตรง แต่เป็นเหตุการณ์ที่รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการอบรมภาษามลายูแก่ข้าราชการประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติราชการได้ และเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ

๒๕๐๗-๒๕๒๐ ต่อมาการดำเนินการอบรมเริ่มมีปัญหาเพราะระยะนี้ กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการโดยร่วมมือกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี หลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ กระทรวงมหาดไทยได้ระงับโครงการนี้ชั่วคราว ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของประเทศชาติ บ้านเมือง (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, อ้างถึงใน วินิจ สังขรัตน์, ๒๕๔๔:๒๕๗)

๑.๓ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อให้บุตรหลานของตนมีโอกาสเรียนรู้วิชาการทางศาสนาพร้อมกับวิชาสามัญและวิชาชีพ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นโรงเรียนที่พัฒนามาจากปอเนาะ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของชาวไทยมุสลิมมาแต่โบราณ ทำการสอนวิชาศาสนา สอนเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน หลักศรัทธา และหลักปฏิบัติต่างๆตามหลักศาสนาอิสลาม

จากสภาพการเรียนการสอนในปอเนาะ รัฐจึงได้กำหนดให้มีการส่งเสริมปรับปรุงปอเนาะเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ มีการเปลี่ยนชื่อเรียกจากปอเนาะมาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม และอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗

การพัฒนาและส่งเสริมปอเนาะได้ดำเนินการเรื่อยมาจน พ.ศ. ๒๕๒๕ รัฐได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงได้เปลี่ยนการเรียกชื่อจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาจนถึงปัจจุบัน เป็นโรงเรียนที่มีหน้าที่การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติ รวมทั้งการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ตลอดจนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดไว้ แต่ด้วยเอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งในด้านการเป็นเอกชนและด้านบริบทการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ชุมชนมีความคาดหวังให้โรงเรียนมีวิถีการดำเนินงานตามหลักการศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรมและค่านิยมตามบริบทของชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีหน้าที่จัดการศึกษาในส่วนที่นอกเหนือจากสถานศึกษาอื่นโดยทั่วไป ที่ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นผู้รับบริการทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาของเด็กไทยมุสลิมให้สูงขึ้น โดยได้จัดโครงการอุดหนุนส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสามัญ วิชาศาสนา และวิชาชีพ ให้ได้ผลดี เหมาะสมสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเร่งรัดพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้วางนโยบายในการพัฒนาและอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ โดยเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทั้ง ๓ สายวิชาคือ วิชาศาสนา วิชาสามัญ และวิชาชีพ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้วยการเร่งปรับปรุงหลักสูตรวิชาศาสนาและสามัญ เพื่อลดจำนวนชั่วโมงเรียนให้น้อยลง มีการบูรณาการวิชาศาสนาและสามัญเข้าด้วยกัน ปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาศาสนาให้สอดคล้อง สัมพันธ์กับการเรียนวิชาศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ และให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ เร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจัดการเรียนการสอนระยะสั้นที่เหมาะสมและสนองความต้องการของชุมชน ให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ และเร่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

มาตรการสำคัญที่กระทรวงศึกษาธิการได้นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนคือ การใช้กระบวนการรับรองมาตรฐานที่เน้นให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากมาตรการดังกล่าวยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับโรงเรียนเอกชนในสมัยนั้น ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดคุณลักษณะของโรงเรียนที่ดี พร้อมทั้งจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาและขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆของกระบวนการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาทุกระดับ จากนั้นจึงได้จัดโครงการนำร่องเพื่อทดลองใช้เกณฑ์และเครื่องมือต่างๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๓๔-๒๕๓๕ ซึ่งผลการดำเนินงานโครงการนำร่องนี้ ประสบผลสำเร็จในการกระตุ้นให้โรงเรียนเอกชนเร่งพัฒนาคุณภาพกันอย่างกว้างขวาง จึงนำไปสู่การประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๖ แทนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองวิทยฐานะโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นมา

จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๔๑ มีการปรับปรุงระบบการรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาเอกชนเพิ่มเติมให้เป็นระบบการประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดวิธีการดำเนินงานระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดที่ชัดเจนมากขึ้น (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, ๒๕๔๗) เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยให้ทุกสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งนับจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองวิทยฐานะโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๖ จนกระทั่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๔๔ ล้วนเป็นความพยายามของภาครัฐในการที่จะส่งเสริมผลักดันโรงเรียน ให้สามารถพัฒนาคุณภาพตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านการประเมิน ทั้งจากบุคลากรภายในโรงเรียน และบุคลากรภายนอก เพื่อให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ จนเป็นที่ยอมรับทั้งจากรัฐบาลและประชาชน

แนวนโยบายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ดำเนินการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีการจัดการศึกษาในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย จัดกระบวนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่มีความยืดหยุ่นและสมบูรณ์ทั้งในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดำเนินการบริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ มีการพัฒนา และจัดระบบการประเมินคุณภาพภายในของครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนบริหารการเงินของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็น

สำคัญ ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ก็คือผู้บริหารโรงเรียน เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสาน (อ้อมใจ วงษ์มณฑา, ๒๕๕๖.)

๑.๔ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาการศึกษา

นับตั้งแต่ที่มีการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบันมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจากนโยบายของรัฐในการพัฒนาการศึกษาสำหรับสถานศึกษาแห่งนี้ ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ สรุปลงได้ดังนี้ (ศิริลักษณ์ มโนรมย์, ๒๕๔๓)

๑. ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลยอมรับว่าการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นนโยบายพิเศษที่จะต้องเอาใจใส่ จึงมีนโยบายโดยมติคณะรัฐมนตรีส่งเสริมเป็นระยะๆ โดยเฉพาะการแปรสภาพปอเนาะให้เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่ถ้าพิจารณาถึงการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังเช่นหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ มิได้ให้ความสำคัญเท่าใดนัก แต่ละหน่วยงานทำงานในส่วนที่เป็นภาระหลักเท่านั้น ขาดการบูรณาการและการประสานงานต่อกัน เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนรัฐบาล ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ก็เอาใจใส่ดูแลเฉพาะโรงเรียนในสังกัด ส่วนโรงเรียนเอกชนเป็นงานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนฝากให้ศึกษาธิการจังหวัดดูแล โดยที่หน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบด้านการจัดสรรงบประมาณ และออกระเบียบกฎหมายที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลของผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัดและอำเภอเท่านั้น แม้กระทั่งปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะปฏิรูปโครงสร้างการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพราะโรงเรียนเอกชนต่างๆ ขาดหน่วยงานดูแลรับผิดชอบโดยเฉพาะ ต้องการให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการศึกษาเอกชนในระดับจังหวัด โดยมีหน่วยงานเฉพาะกิจเป็นกระทรวงศึกษาธิการส่วนหน้า เพื่อบูรณาการด้านการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาของรัฐทุกระดับและทุกประเภท ด้วยความเข้าใจที่ดีต่อกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

๒. การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อการจัดการศึกษาของมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความต่อเนื่องทุกด้าน โครงการหรือกิจกรรม เกิดขึ้นเป็นระยะๆ เมื่อเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง นโยบายการส่งเสริมพัฒนา ก็เปลี่ยนแปลงไป ดังเช่นการอุดหนุนโดยส่งข้าราชการครูไปช่วยสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งแปรสภาพมาจากปอเนาะและโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนาอย่างเดียว ซึ่งจะต้องเปิดสอนทั้งหลักสูตรสามัญระดับมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่กับหลักสูตรอิสลามศึกษา โรงเรียนจะมีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนเช่นเดียวกันกับโรงเรียนเอกชนสามัญทั่วไป ซึ่งคำนวณค่าใช้จ่ายแต่เพียงการสอนหลักสูตรสามัญเท่านั้น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบให้ถอนข้าราชการครูจากโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับเงินอุดหนุนตามค่าใช้จ่ายรายหัวภาครัฐ (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๓๖) ทั้งๆที่โรงเรียนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทั้งครูสามัญและครูสอนศาสนา โรงเรียนต้องประสบปัญหาหนักเพราะต้องจ้างครูสอนสามัญเอง แต่เงินอุดหนุนที่ได้รับก็ไม่เพียงพอที่จะจ่ายเงินเดือนครู ทั้งที่สอนสามัญและสอนศาสนาตามวุฒิ อีกทั้งขาดงบประมาณพัฒนาอาคารสถานที่ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ถูกโจมตีเป็นจำนวนมากว่าเป็นโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมเช่นโรงเรียนเอกชนอื่นๆและโรงเรียนของรัฐ แต่นักเรียนมุสลิมกลับนิยมเข้าเรียน นอกจากประเด็นความไม่ต่อเนื่องด้านการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวแล้ว ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสนับสนุนอื่นๆ ก็ไม่มีความต่อเนื่องเช่นกัน

๓. รัฐบาลรับทราบตลอดมาถึงความสำคัญในการเรียนศาสนาของมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่พิจารณาเห็นว่าถ้าเรียนแต่ศาสนาเพียงอย่างเดียว นักเรียนจะไม่มีความรู้และคุณวุฒิเพียงพอต่อการศึกษา

ต่อชั้นอุดมศึกษา หรือการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคต จึงสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเปิดสอนหลักสูตรสามัญควบคู่กับศาสนา ซึ่งหมายถึง ให้เรียนวิชาสามัญตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนการเรียนศาสนาก็ให้เรียนต่อไป โดยกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับผู้นำศาสนาและครูสอนศาสนา ร่วมกันจัดทำหลักสูตรและประกาศเป็นหลักสูตรอิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นครั้งแรก จนกระทั่งใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ครูสอนศาสนาส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่รัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสอนศาสนาเลย เพราะนอกจากครูสอนศาสนาไม่ได้รับสิทธิและสวัสดิการเท่ากับครูสอนวิชาสามัญแล้ว ยังได้รับการเอาใจใส่ในการพัฒนาวิชาชีพครู หรือ ความรู้ใหม่ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ในการสอนศาสนา น้อยมาก ถึงแม้จะเคยมีโครงการให้ศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ก็มีเพียง ๓ รุ่นเท่านั้นก็เลิกไป จึงเกิดความรู้สึกด้อยโอกาสมากกว่าครูสามัญในโรงเรียนเดียวกัน และถ้าเปรียบเทียบกับข้าราชการครูในโรงเรียนรัฐบาลด้วยแล้วยิ่งทำให้รู้สึกที่ครูสอนศาสนาไม่ได้รับความเป็นธรรมเลย

๑.๕ เกณฑ์คัดเลือกโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

ในการคัดเลือกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ เพื่อรับรางวัลพระราชทานประจำปี ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. คณะกรรมการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๗ คน ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นกรรมการ และให้หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็นกรรมการและเลขานุการ

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาในเขตพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา เฉพาะอำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย ให้สำนักงานแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด เป็นประธาน และผู้ทรงคุณวุฒิในเขตจังหวัดไม่น้อยกว่า ๕ คน เป็นกรรมการ และให้มีเจ้าหน้าที่สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดดังกล่าวเป็นกรรมการและเลขานุการ การดำเนินการประเมินเพื่อคัดเลือกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน ตามคู่มือการประเมินคัดเลือกที่สำนักงานกำหนด เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วแจ้งผลการคัดเลือกให้สำนักงาน

๒. คณะกรรมการระดับภาค ประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๒ ผู้ อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐ เป็นรองประธาน ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดในเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนไม่เกิน ๑๔ คน และข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกิน ๖ คน เป็นกรรมการและให้ผู้ อำนวยการกลุ่มงานโรงเรียนนโยบายพิเศษ เป็นกรรมการและเลขานุการ

๑.๕.๑ ประเภทของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน โรงเรียน ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมายถึง โรงเรียนในระบบที่เปิดสอนวิชาอิสลามศึกษาควบคู่วิชาสามัญตามหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดตรัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดพังงา จังหวัดพัทลุง จังหวัดภูเก็ตจังหวัดยะลา จังหวัดระนอง จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้ได้รวมถึงโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้รับอนุญาตให้เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับอิสลามศึกษา ตอนกลางหรือเทียบเท่าขึ้นไป

ขนาดโรงเรียน

พิจารณาจากจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ของปีการศึกษาที่ขอรับการประเมิน (ไม่นับจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา) แบ่งออกเป็น ๓ ขนาด คือ

โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน

โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๐- ๑,๐๐๐ คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑,๐๐๑ คนขึ้นไป

๑.๕.๒ ขอบเขตการประเมินโรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

โรงเรียนที่มีสิทธิ ได้รับรางวัลพระราชทานต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนี้

๑. เปิดทำการสอนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปีการศึกษา

๒. มีครูทำการสอนครบทุกชั้น

๓. เป็นโรงเรียนที่สนับสนุนและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ

๔. เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องหรือมีการพัฒนาในระดับสูงขึ้นไปอย่างชัดเจน

๕. ไม่เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในปีการศึกษาที่แล้วมา

ในการประเมินคัดเลือกโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อรับรางวัลพระราชทานประจำปี โรงเรียนจะถูกประเมินด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต รวม ๖ ด้านด้วยกัน รายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ คุณภาพนักเรียน

๑.๑ นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑.๒ นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ

๑.๓ นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรงจิตใจแจ่มใสและมีสุนทรียภาพด้านศิลปะและนันทนาการ

ด้านที่ ๒ การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

๒.๑ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๒.๒ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

๒.๓ การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน

๒.๔ การผลิตการใช้การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

๒.๕ การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

๒.๖ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ด้านที่ ๓ การบริหารการจัดการ

๓.๑ การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

๓.๒ การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

๓.๓ การบริหารงบประมาณและการบริการ

๓.๔ การบริหารงานอาคารสถานที่

ด้านที่ ๔ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน

๔.๑ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษา

๔.๒ การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

ด้านที่ ๕ บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร

๕.๑ คุณลักษณะของผู้บริหาร

๕.๒ คุณลักษณะของครู

๕.๓ คุณลักษณะของบุคลากรสนับสนุน

๕.๔ การบริหารงานบุคลากร

ด้านที่ ๖ ความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

๖.๑ โครงการ/กิจกรรมดีเด่นของสถานศึกษา

๖.๒ ผลงานจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมดีเด่น

น้ำหนักคะแนนของแต่ละด้านมีสัดส่วนดังนี้คือ

ด้านที่ ๑ : ด้านที่ ๒ : ด้านที่ ๓ : ด้านที่ ๔ : ด้านที่ ๕ : ด้านที่ ๖ เท่ากับ ๓ : ๒ : ๒ : ๒ : ๑ : ๒

ตามลำดับและแต่ละรายการประเมินในแต่ละด้านมีคะแนนเท่ากับ ๔ คะแนน

ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาการศึกษา สามารถสะท้อนเห็นถึงปัญหาต่างๆในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ทั้งในเรื่องการจัดการศึกษา การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการที่ขาดความต่อเนื่อง และการที่ครูสอนศาสนาไม่ได้รับสิทธิและสวัสดิการเท่ากับครูสอนวิชาสามัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วอาจทำให้การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ลดต่ำลงได้

๒. การทดสอบและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET)

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ คือ การทำให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์หรือเป็นคนที่มีความดี ทั้งเก่ง ดี และมีความสุขในการเป็นพลเมืองไทยในอนาคต ซึ่งอาจแยกคุณภาพของคนออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกคือ การทำให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง และเป็นคนดี ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ตั้งแต่ผู้เรียนยังอยู่ในระบบการศึกษา ส่วนที่สองคือ การทำให้ผู้เรียนมีความสุขนั่นเอง เป้าหมายคือ เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการตรวจสอบผลการศึกษว่าเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้หรือไม่ ส่วนมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการตรวจสอบในด้านที่เรียกว่า เก่ง ซึ่งดำเนินการในรูปแบบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในรูปแบบการสอนในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในลักษณะต่างคนต่างสอบ จนถึงการทดสอบระดับชาติที่ใช้มาตรการในการวัดหรือแบบทดสอบเหมือนกันทั่วประเทศ ทำให้ทราบผลการจัดการศึกษาของผู้เรียนและในยุคโลกาภิวัตน์นี้ได้มีการกล่าวถึงความสามารถในการแข่งขันนั้นสามารถเพิ่มขึ้นได้โดยระบบการศึกษา เพราะการศึกษาจะทำให้คนไทยมีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นในประเด็นของความเก่งจึงยังคงเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไปว่าเป็นคุณสมบัติหนึ่งของคนไทยที่ต้องการให้มีการเร่งพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันของคนไทยหรือของประเทศไทยในอนาคต

ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการวัดผู้เรียนว่าผลการเรียนของผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๔๘ : ๑-๒) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔๗ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ

การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ และมาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนับเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการประเมินผลที่ดีสามารถ บ่งบอกถึงผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง บ่งบอกถึงระดับความมั่นใจและพึงพอใจของสถานศึกษาและ ชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในชุมชนทั่วไป การวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีก่อให้เกิดผลดี คือ

๑. ทำให้สามารถเปรียบเทียบผลระหว่างสถานศึกษา ภูมิภาค และรัฐได้อย่าง สมเหตุสมผล ประเมิน ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการตามหลักสูตรและความถนัดทางการเรียน

๒. ส่งเสริมและกระตุ้นให้สถานศึกษาให้ความสนใจอย่างจริงจังในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญที่ หลักสูตรกำหนด

๓. สามารถใช้ผลการประเมินให้เป็นประโยชน์ทั้งในระดับชาติ ระดับสถานศึกษา และระดับผู้เรียน เป็นรายบุคคล

๔. สร้างแรงจูงใจกระตุ้นและท้าทายให้ผู้เรียนทุกคนตั้งใจใฝ่หาสัมฤทธิ์ผล (นิพล พลกลาง. ๒๕๔๙: ๑๔)

ทั้งนี้กรมวิชาการ (๒๕๔๙ : ๑-๒) ได้สรุปความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

๑. เป็นการติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มี ประสิทธิภาพจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพเป็นข้อมูล ย้อนกลับที่จะช่วยติดตาม กำกับดูแลความก้าวหน้าของผู้เรียนตลอดเวลาโดยผู้สอนจะนำข้อมูลดังกล่าวมา พิจารณาปรับแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน

๒. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นเครื่องมือผลักดันหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการเรียน การสอน ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนเป็นเครื่องมือผลักดันการสอนให้เป็นที่พึงประสงค์ที่ต้องการ เนื่องจากรูปแบบวิธีการวัดผลมีอิทธิพลโน้มน้าวให้การเรียนการสอนต้องปรับตามให้สอดคล้องกันโดยอัตโนมัติ ดังนั้นถ้าต้องการปรับการเรียนการสอนให้เป็นที่พึงประสงค์ ก็ออกแบบการวัดผลที่ส่งผลให้เป็นที่พึงประสงค์ นั้น ก็สามารถผลักดันให้การเรียนการสอนเป็นไปตามที่ต้องการได้

๓. การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้อันรู้ของผู้เรียน การ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อันรู้ของผู้เรียนในขณะที่ทำการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนัก ถึงความสามารถ พัฒนาการเรียนรู้อันรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีคุณธรรม ผู้เรียนจะได้ค้นพบความรู้ใหม่ใน การแก้ปัญหา เพื่อการทำงานด้วยตนเองหรือจากการแนะนำของผู้อื่น

๔. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะช่วยเสริมประสิทธิภาพของการจัดการวัดและประเมินผลใน ระดับมหภาค ไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศ ระดับเขตพื้นที่ หรือระดับจังหวัด

๕. สถานศึกษาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลายซึ่งจัดให้กับนักเรียนที่กำลัง ศึกษาอยู่ในปีสุดท้ายของหลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ

๖. การสอบ IT สำหรับครู

๗. การสอบ ๗ วิชาสามัญเพื่อรับรองการรับตรงร่วมกัน

ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ทำให้มีผลที่ดีจะต้องมีการบูรณาการในทุกส่วน ทั้งในส่วนของตัวผู้เรียนเอง ครู ผู้บริหาร โรงเรียน สังคม จะต้องให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในทุกด้านจึงทำให้นักเรียนมีผลการศึกษาที่ดีขึ้น

๒.๑ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ความเป็นมาของการสอบ O-NET

O-NET ย่อมาจาก Ordinary National Educational Test คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐานซึ่งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. มีหน้าที่ในการดำเนินการทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทุกคนโดยไม่ต้องจ่ายค่าสมัครสอบ การทดสอบดังกล่าวเป็นการทดสอบความรู้รอบยอดปลายช่วงชั้นในทุกกลุ่มสาระ (๘ กลุ่มสาระ) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดสอบในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีเนื่องจากเป็นการสอบความรู้ของนักเรียนจำนวนมากจึงต้องสอบด้วยข้อสอบปรนัยที่ตรวจด้วยเครื่องเพื่อให้สามารถตรวจให้คะแนนได้ ทันกำหนดหลังการจัดสอบสถาบันทดสอบฯ ส่งคะแนนรายบุคคล ค่าสถิติ ต่างๆ ระดับโรงเรียนและต้นสังกัดให้โรงเรียนทุกโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน (วตาภรณ์ พูลผลอำนวย, ๒๕๕๓)

ความสำคัญของการทดสอบ O-NET

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ ๓ ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ละระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาน้อยเพียงใดการประเมินผลระดับสถานศึกษาที่จะทำการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น คือ ป.๓ ป.๖ ม.๓ และ ม.๖

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test หรือ O-NET) เป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน ของผู้เรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทุกคน ทุก สังกัด ต้องเข้ารับการทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ในการประเมินระดับชาตินั้นเอง โดยสรุป การประเมินระดับชาติในปัจจุบันเป็นการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ขั้นพื้นฐานหรือเรียกสั้นๆ ว่า การสอบ O - NET ดำเนินการสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียกย่อว่า สทศ. การสอบ O - NET ในปัจจุบันดำเนินการสอบมาแล้ว ๒ ครั้ง คือ ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.๖ หรือเทียบเท่าที่จบปีการศึกษา ๒๕๔๘ และปีการศึกษา ๒๕๔๙ ที่จัดสอบเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๐ และประกาศผลไปเมื่อเดือนพฤษภาคม ปีเดียวกันนั้น โดยจัดสอบ ๕ กลุ่มสาระคือ

๑. ภาษาไทย
๒. คณิตศาสตร์
๓. วิทยาศาสตร์

๔. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๕. ภาษาอังกฤษ

ซึ่งตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๐ เป็นต้นไป จะสอบอีก ๓ กลุ่มสาระ คือ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีอีกด้วยจากนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) นำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O - NET) มาใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีมติเห็นชอบในนโยบายดังกล่าวแล้ว การสอบ O - NET จึงมีความสำคัญต่อการเรียนมากขึ้น จากผลการทดสอบสองปีที่ผ่านมา ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ สพฐ.ซึ่งรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต้องนำผลการสอบมาทบทวน เนื่องจากทั้งห้ากลุ่มสาระที่ทดสอบ นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าครึ่งมาก และมีผู้สอบบางคนสอบได้ ๐ คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คุณภาพของนักเรียนที่จบชั้น ม.๖ ยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ จึงเป็นที่มาของการนำผลการสอบ O - NET มาใช้เป็นองค์ประกอบในการจบหลักสูตร เพราะผู้เรียนบางคนอาจไม่ตั้งใจสอบเท่าที่ควรนั่นเอง และจากการประชุม เห็นชอบที่จะใช้ผลการสอบ O - NET มาเป็นองค์ประกอบในการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการปรับเทียบคะแนน (Equating) ระหว่างคะแนนสอบ O - NET กับผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ๕ กลุ่มสาระ โดยให้โรงเรียนและสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๙ มาทดสอบเทียบคะแนนและพัฒนาระบบร่วมกัน และเริ่มใช้จริงในปีการศึกษา ๒๕๕๒ เพื่อรองรับระบบกลางการรับนิสิตนักศึกษาหรือ แอดมิชชัน ในปีการศึกษา ๒๕๕๓ ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษา คุณครู และนักเรียน ต้องเตรียมตัวเตรียมใจ พร้อมทั้งจะรับนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อพัฒนามาตรฐานและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นที่มั่นใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา (ธัญญา เรืองแก้ว, ๒๕๕๐)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ ๓ ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน โดยในการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียนนั้น ถือเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาน้อยเพียงใด ส่วนการประเมินผลระดับสถานศึกษา รวมถึงระดับชาตินั้นทำการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นปีสุดท้ายของทั้ง ๔ ช่วงชั้น ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนชั้น ป.๓ ป.๖ ม.๓ และชั้น ม.๖ โดยมีการดำเนินการประเมินผลระดับสถานศึกษาจากหลายหน่วยงาน เช่น สำนักทดสอบทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. เป็นต้น สำหรับการประเมินผลที่จัดขึ้นโดย สทศ. นั้น ได้จัดสอบที่เรียกว่า “การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test)” หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า O - NET ซึ่งถือว่าเป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน ที่สนองรับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดให้มีการทดสอบผลการเรียนรู้รายย่อยระดับชาติของกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. คือ องค์การมหาชนตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๘ เพื่อเป็นหน่วยงานทดสอบระดับชาติ โดยมีวัตถุประสงค์คือ “เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการ

ศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติ และระดับนานาชาติ”

การจัดสอบความรู้รวบยอดระดับชาติจัดเป็นภารกิจสำคัญที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. เป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ O - NET ในช่วงชั้นที่ ๒ ช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ โดยดำเนินการจัดสอบให้แก่ผู้สอบใน ๙ สังกัด โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ได้แก่

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
๒. สำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
๓. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย) กระทรวงศึกษาธิการ
๔. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๕. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๖. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
๗. สำนักการศึกษาเมืองพัทยา
๘. สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๙. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำหรับการจัดสอบ O-NET นั้น ได้เริ่มต้นดำเนินการครั้งแรก ในปีการศึกษา ๒๕๔๘ โดยจัดสอบ O-NET นักเรียนชั้น ม.๖ ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ทำการทดสอบจำนวน ๕ กลุ่มสาระ ประกอบด้วย ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) วิทยาศาสตร์ ๔) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ ๕) ภาษาอังกฤษ และในปีต่อมาได้เพิ่มการจัดสอบ O-NET เพิ่มในกลุ่มนักเรียนชั้น ป. ๖ อีกจำนวน ๓ สาระ และได้เพิ่มเติมการจัดสอบกับนักเรียนชั้นอื่น ๆ เพิ่มเติม และเพิ่มการสอบในสาระที่ยังไม่ได้จัดสอบอีก ๓ สาระ คือ ๑) สาระสุขศึกษาและพลศึกษา ๒) สาระศิลปะ และ ๓) สาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้ครบทั้ง ๘ สาระ ในปีต่อ ๆ มา

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการในบริบทของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเริ่มประเมินได้ในปีการศึกษา ๒๕๔๘ โดยบทบาทและหน้าที่ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ National Institute of Educational Testing Service (องค์การมหาชน) มีชื่อย่อภาษาไทยว่า “สทศ.” มีชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า “NIETS” ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐทำหน้าที่จัดระบบการทดสอบพัฒนาแบบทดสอบเพื่อวัดและประเมินมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน บริการสอบวัดความรู้ความสามารถพัฒนาบุคลากรด้านการวัดและประเมินผล และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติ และระดับนานาชาติมีภารกิจหลักในการทดสอบมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการทดสอบผลการเรียนรู้รวบยอดระดับชาติซึ่งเป็นการวัดผลของกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สะสมระยะยาวในตัวผู้เรียน เพื่อนำผลการวัดไปใช้ในการเปรียบเทียบ บ่งชี้ประเมินและกำหนดนโยบายการศึกษา โดยทดสอบนักเรียนใน ๔ ช่วงชั้นคือ ช่วงชั้นที่ ๑ (ป. ๑ - ๓) ช่วงชั้นที่ ๒ (ป.๔ - ๖) ช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑ - ๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (ม.๔ -๖) โดยมีวัตถุประสงค์ของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : ๒๕๕๐) ดังนี้

๑. เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๐
๒. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
๓. เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ ดำเนินการในช่วงชั้นที่ ๒ ช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะนำผลการทดสอบไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยระบบกลางการ

รับนิสิตนักศึกษา (Admission) ใหม่ โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้วัดและประเมินผลมาตรฐานการจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ ๔ ใน ๒ ระดับ คือ

๑. แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน Ordinary National Educational Test (ONET) คือ แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน เป็นการวัดผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่าทุกคนจะสอบวิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยข้อสอบแบบปรนัย ชนิด ๔ ตัวเลือก ๘๐% – ๙๐% และอัตนัย ๒๐% – ๓๐% เวลาในการสอบวิชาละ ๒ ชั่วโมง แต่ละข้อคะแนนอาจจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบ ระยะเวลาสอบจะจัดสอบในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ต่อเนื่องกับเดือนมีนาคมของทุกปี

๒. แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นสูง Advanced National Educational Test (A-NET) คือ แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นสูงเป็นแบบทดสอบวัดความรู้และทักษะวิชาการระดับสูงขั้น เป็น การวัดความรู้และความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยเน้นทักษะการคิดระดับสูงกว่า O-NET ประกอบด้วย ภาษาไทย ๒ คณิตศาสตร์ ๒ วิทยาศาสตร์ ๒ สังคมศึกษา ๒ และภาษาอังกฤษ ๒ ประกอบด้วยข้อสอบแบบปรนัยชนิด ๔ ตัวเลือก ๖๐%– ๘๐% และอัตนัย ๔๐% – ๒๐% ซึ่งเป็นข้อสอบตอบแบบสั้น ๆ (Short Answer) ใช้เวลาสอบทั้งหมด ๓ ชั่วโมง โดยจะจัดสอบต่อจากการสอบ O-NET สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ สทศ. ได้จัดสอบให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ใน ๘ กลุ่มสาระ และประถมศึกษาปีที่ ๖ ใน ๓ กลุ่มสาระ และในปีต่อๆ ไปจะขยายการจัดสอบให้ครบทุกปลายช่วงชั้น (ประถมศึกษาปีที่ ๓ ประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖) ทุกกลุ่มสาระ และขยายไปยังระดับอุดมศึกษาและด้านอาชีวศึกษา การจัดสอบดังกล่าวของสถาบันทดสอบฯ เป็นการทดสอบที่ผู้เข้าสอบไม่ต้องเสียค่าสมัครสอบ

แนวดำเนินงานการประเมินการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing, O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวทางการดำเนินงานการประเมินการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing : O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๕๑ ดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔
๒. เพื่อนำผลการสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
๓. เพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

สาระการประเมิน

การประเมินการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing : O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) โดยมีสาระการประเมิน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๒ (ประถมศึกษาปีที่ ๖) สอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ช่วงชั้นที่ ๓ (มัธยมศึกษาปีที่ ๓) สอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ ๔ (มัธยมศึกษาปีที่ ๖) สอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการทำงานอาชีพ และเทคโนโลยี

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนในช่วงชั้นที่ ๒ (ประถมศึกษาปีที่ ๖) ช่วงชั้นที่ ๓ (มัธยมศึกษาปีที่ ๓) และช่วงชั้นที่ ๔ (มัธยมศึกษาปีที่ ๖) ปีการศึกษา ๒๕๕๑ ทุกโรงเรียน ทุกคน ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ ขอบเขตและเนื้อหาสาระของข้อสอบ O-NET

๑) ขอบเขตของเนื้อหา วิชาภาษาไทย ในการทดสอบ O-NET (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษาฯ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษาฯ เป็นวิชาที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งมีธรรมชาติ ของวิชาและจุดมุ่งหมายเพื่อความเข้าใจ มนุษย์และสังคมมนุษยศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวตนมนุษย์ การติดต่อสื่อสาร และ ผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น ภาษา วัฒนธรรม วรรณกรรม ศิลปะ เป็นต้น ส่วนวิชาในสาขาสังคมศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของมนุษย์ สภาพแวดล้อม ในสังคม และการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในสังคม เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ จริยธรรมปรัชญา ศาสนา เป็นต้น วิชาในกลุ่ม สาระการเรียนรู้สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ และมี คุณธรรม เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดี สามารถแสวงหา ความรู้ และพัฒนาการคิดด้วย ตนเองเพื่อการเรียนรู้ในระดับสูงได้ และรู้หน้าที่และบทบาทของตนต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม โลก (ตามสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑) มีเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้ใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

๑. การอ่าน การตีความ แปลความ เข้าใจความหมาย ขยายความ และสรุปความ การใช้ ข้อมูลจากการอ่านให้เป็นประโยชน์ (เพื่อหาข้อมูลความรู้, เพื่อกิจธุระ) และการวิเคราะห์คุณค่าเรื่องที่ อ่าน

๒. การเขียน การเขียนอธิบาย บรรยาย พรรณนา การเขียนสรุปความ การลำดับความคิด การเขียนเชิงวิชาการ การเขียนเชิงกิจธุระ การแสดงทรรศนะ การใช้เหตุผล และการโต้แย้ง

๓. การพูด การพูดในโอกาสต่างๆ ที่เหมาะสมตามกาลเทศะ และบุคคล

๔. หลักการใช้ภาษา ธรรมชาติของภาษา ลักษณะของภาษาไทย (เสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การสร้างคำ ความหมาย หน้าที่ของคำ ชนิดของคำ การเรียงประโยค ชนิดของประโยค การใช้สำนวนไทย และระดับภาษา) ความเปลี่ยนแปลงของภาษา คำยืม สำนวนต่างประเทศ ภาษา ถิ่นที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม และภาษาเฉพาะกลุ่ม เช่น ภาษาสื่อมวลชน ภาษาการเมือง ภาษาธุรกิจ

๕. วรรณคดีและวรรณกรรม องค์ประกอบของงานประพันธ์ ฉันทลักษณ์ พัฒนาการของวรรณคดีไทย ประเภทของวรรณคดี คุณค่าด้านวรรณศิลป์ (กลวิธีการประพันธ์ ภาษาโวหารภาพพจน์) คุณค่าด้านเนื้อหา และแนวคิด และคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

๒) ขอบเขตของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในการทดสอบ O-NET (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษาฯ) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษาฯเป็น วิชาที่อยู่ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งมีธรรมชาติของวิชาและจุดมุ่งหมายเพื่อความเข้าใจมนุษย์ และสังคมมนุษยศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวตนมนุษย์ การติดต่อสื่อสาร และผลงาน สร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น ภาษา วัฒนธรรม วรรณกรรม ศิลปะ เป็นต้น ส่วนวิชาในสาขาสังคมศาสตร์ เป็น วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของมนุษย์ สภาพแวดล้อม ในสังคม และการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในสังคม เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ จริยธรรม ปรัชญา ศาสนา เป็นต้น วิชาในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ และมีคุณธรรม

เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดี สามารถแสวงหา ความรู้ และพัฒนาการคิดด้วยตนเองเพื่อ การเรียนรู้ในระดับสูงได้ และรู้หน้าที่และบทบาทของตนต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมโลก (ตาม สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑)

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

๑. ประวัติและความสำคัญของศาสนาต่างๆ ๒. หลักธรรมของศาสนาต่างๆ ๓. พุทธศาสนสุภาษิต ๔. พระไตรปิฎก ๕. ศัพท์ทางพระพุทธศาสนาที่ควรทราบ ๖. ขาดก ๗. หน้าที่ชาวพุทธ ๘. วันสำคัญทางศาสนา และศาสนพิธี ๙. ศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา ๑๐. หลักธรรมในการดำเนินชีวิต และจริยธรรมใน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

๑. การเป็นพลเมืองดี ๒. สิทธิมนุษยชน ๓. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ๔. สังคม สังคมไทย วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ๕. ความรู้เกี่ยวกับรัฐ ๖. ระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยและเผด็จการ และ๗. การเมืองการปกครองไทย และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ ๒. การวางแผนในการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและการ บริโภคอย่างเหมาะสม ๓. กระบวนการและผลการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าและการบริการ ๔. ระบบสหกรณ์ ๕. เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ๖. การใช้เทคโนโลยีและการแข่งขัน ๗. ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ๘. กลไกราคา และ๙. หน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลและแหล่งรายได้ของ รัฐบาล

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

๑. ยุคสมัยและวิธีการทางประวัติศาสตร์ ๒. พัฒนาการประวัติศาสตร์ไทย ๓. พัฒนาการ ประวัติศาสตร์สากล ๔. ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ไทย + สากล ๕. พัฒนาการของมนุษยชาติ ๖. ความร่วมมือ ความขัดแย้ง และการสร้างสันติภาพของมนุษยชาติ และผลกระทบต่อประเทศ ๗. ไทยและโลก ๘. ความเป็นมาของชาติ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ๙. บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ และ๑๐. วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

๑. ภูมิศาสตร์ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ๒. การเลือกใช้และวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนที่ชนิดต่างๆ เครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ทาง ๓. ภูมิศาสตร์กับ การจัดการ ๔. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและการ สร้างสรรค์วัฒนธรรม ๕. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ๖. วิกฤตการณ์ด้าน สิ่งแวดล้อมและมาตรการแก้ไข ๗. กฎหมายสิ่งแวดล้อม ๘. สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาไทยกับเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรม ๙. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ๑๐. การติดตาม เลือกรับข่าวสารด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจากแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อการเฝ้าระวังและติดตาม สถานการณ์ ในระดับประเทศและโลก

๓) ขอบเขตของเนื้อหา วิชาภาษาอังกฤษ ในการทดสอบ O-NET (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษา)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษาเป็นวิชาที่อยู่ในสาขา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งมีธรรมชาติของวิชาและจุดมุ่งหมายเพื่อความเข้าใจมนุษย์และสังคมมนุษย์ วิชาสาขามนุษยศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวตนมนุษย์ การติดต่อสื่อสาร และผลงาน สร้างสรรค์ของ มนุษย์ เช่น ภาษา วัฒนธรรม วรรณกรรม ศิลปะ เป็นต้น ส่วนวิชาในสาขาสังคมศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษา

เกี่ยวกับความเป็นมาของมนุษย์ สภาพแวดล้อม ในสังคม และการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในสังคม เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ จริยธรรม ปรัชญา ศาสนา เป็นต้น วิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ และมีคุณธรรม เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดี สามารถแสวงหา ความรู้ และพัฒนาการคิดด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ในระดับสูงได้ และรู้หน้าที่และบทบาทของตนต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมโลก

๔) ขอบเขตของเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ ในการทดสอบ O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยมีเนื้อหาการสอบ ๑. เซต จำนวนจริง การให้เหตุผล ๒. ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน ๓. ลำดับ และอนุกรม ความน่าจะเป็น และ ๔. สถิติ และข้อมูล

๕) ขอบเขตของเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ ในการทดสอบ O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยมีเนื้อหาการสอบ ๑. สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต ๒. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ๓. สาร และสมบัติของสาร ๔. แรงแและการเคลื่อนที่ ๔.๑. การเคลื่อนที่เป็นแนวตรง / ความสัมพันธ์ระหว่างแรงกับการเคลื่อนที่ : การกระจัด ๕. พลังงาน ๖. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก ๗. ดาราศาสตร์และอวกาศ และ ๘. ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระบวนการต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การสำรวจตรวจสอบ การสังเกต การเก็บข้อมูล การตั้งสมมุติฐาน การทดลอง การวิเคราะห์ การสรุปผล ซึ่งควรมีสอดแทรกตามเนื้อหาต่างๆ ในสาระ ๑-๗

ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าเนื้อหาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน มีเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน อีกทั้งยังมีการระบุขอบเขตของเนื้อหาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานอีกด้วย

๒.๓ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

การสอบ O – NET สำหรับนักเรียนชั้น ม.๖ นอกจากใช้ผลการสอบหรือคะแนนเป็นตัวชี้คุณภาพการเรียนการสอนแล้ว ยังสามารถใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้ามหาวิทยาลัยด้วย และผลจากมติในที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยที่ใช้คะแนนสอบ O-NET ครั้งแรกและครั้งเดียวในการยื่นสมัคร Admissions นั้น เป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงว่า คุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสภาพความพร้อมแตกต่างกัน ย่อมทำให้ผู้เรียนของตนเองได้รับโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับสูงไม่เท่าเทียมกันด้วย

จากผลการศึกษาคะแนนผลการสอบ O-NET ในภาพรวมที่ผ่านมา พบว่า คะแนนผลการสอบต่ำมาก ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต้องนำผลการสอบมาทบทวน เพราะคะแนนทั้งห้ากลุ่มสาระที่ทดสอบในระยะ ๒ ปีแรก นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะวิชา คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าครึ่งมากและมีผู้สอบบางคนสอบได้ ๐ คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของนักเรียนที่จบชั้น ม.๖ ยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ (ธัญญา เรืองแก้ว, ๒๕๕๐) ทั้งนี้มีการตั้งข้อสังเกตถึงปัญหาเกี่ยวกับการที่ผลสัมฤทธิ์ไม่กระเตื้องของเด็กกว่า อาจเป็นเพราะข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ O-NET นั้นประเมินผลไม่สอดคล้องกันกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งข้อสอบ O-NET จะเน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลเป็นหลักสอดคล้องกับความเห็นของ สมพงษ์ จิตระดับ (๒๕๕๒) ที่สะท้อนมาว่าสิ่งที่พบได้ชัดเจนจากการสอบ O-NET ๔ ปีที่ผ่านมา (ปีการศึกษา ๒๕๔๘ – ๒๕๕๒) เน้นการคิด วิเคราะห์หาเหตุผล แต่กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนยังเป็นแบบท่องจำ ๘๐ – ๙๐% ในขณะที่ สมปัญญา ศรีภคานานนท์ ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ นทบุรี ที่เป็นผู้ปฏิบัติจริง ได้แสดงความเห็นที่สอดคล้อง

กันว่า เนื่องจากข้อสอบเน้นการวิเคราะห์ตามหลักสูตร ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีแต่สวนทางกับการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ส่วนใหญ่ยังเน้นท่องจำ (ไทยโพสต์ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๒) นอกจากนี้ วิทยากร เชียงกูล (ผู้จัดการรายสัปดาห์ , ๒๐ - ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒) ได้กล่าวไว้ว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การสอบระดับชาติของนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ๕๐% ในทุกวิชา รวมทั้งต่ำลงจากปีก่อน ๆ มากเนื่องมาจาก ๑) ครูอาจารย์ (รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง) มีทัศนคติที่ผิด ๆ ว่า การเรียนเก่งหรือไม่เก่งเป็นผลมาจากความฉลาดมาตั้งแต่เกิด ๒) ปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน ๓) ปัญหาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน และ ๔) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านทัศนคติของชุมชนและสังคม

ผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์เบื้องต้นถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลการทดสอบ O-NET ต่ำ มีทั้งมาจากความไม่สอดคล้องระหว่างแนวทางในการจัดการเรียนรู้กับสิ่งที่นำมาวัดในแบบทดสอบ และทัศนคติของครู ผู้ปกครอง รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไปของผู้เรียน แต่ผลดังกล่าวนี้เป็นข้อมูลจากการวิเคราะห์จากนักวิชาการการศึกษาและฝ่ายปฏิบัติจริงที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้ อาจสรุปว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนต่ำของนักเรียนไทยในภาพรวมยังไม่ได้

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖, มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ และผลการทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) ครั้งล่าสุด พบว่า ข้อสอบรูปแบบใหม่ของสทศ.เป็นข้อสอบที่ดีและเชื่อถือได้ เพราะทำให้โอกาสการเดาผลลง จึงสามารถวัดความรู้ของผู้สอบได้อย่างแม่นยำมากขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มเก่งและอ่อนไม่ถูกรบกวน แต่นักเรียนกลุ่มที่การเรียนปานกลางมีคนได้คะแนนลดลง อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยของทั้ง ๘ วิชา นักเรียนชั้น ป.๖ มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ส่วนนักเรียน ม.๓ และ ม.๖ คะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ผลการสอบ O-NET ของนักเรียน ม.๖ คะแนนส่วนใหญ่เฉลี่ยระหว่าง ๒๓-๔๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ซึ่งวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือภาษาอังกฤษ ส่วนคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือภาษาไทย

ขณะที่ ผลการสอบ O-NET ของนักเรียน ม.๓ คะแนนส่วนใหญ่เฉลี่ยระหว่าง ๒๒-๕๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ซึ่งวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือภาษาอังกฤษ ส่วนคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือสุขศึกษาและพลศึกษา

และผลการทดสอบระดับชาติในปี ๒๕๕๔ จากผลการรายงานของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๕๔ โดยสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลาได้มีการเปรียบเทียบผลการทดสอบในแต่ละจังหวัดโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดสตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย) พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ ของนักเรียนสังกัดงานการศึกษาเอกชน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามกลุ่มสาระ พบว่า สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ยร้อยละ ๓๓.๙๒ รองลงมา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๓๑.๖๘ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๓๐.๒๗ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๒๙.๖๒ และสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำสุด ๒๙.๐๗

นอกจากนี้หากมองในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ ของนักเรียนสังกัดงานการศึกษาเอกชน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามกลุ่มสาระ พบว่า สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล มีคะแนนสูงสุดเฉลี่ยร้อยละ ๒๙.๑๔ รองลงมา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๒๙.๐๗ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๒๖.๙๗ สำนักงานการศึกษา

เอกชนจังหวัดยะลา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๒๕.๓๑ และสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปณราธิวาส มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำสุด ๒๔.๕๓

O - NET (Ordinary National Educational Test) เป็นการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียน ชั้น ป.๖ ม.๓ และม. ๖ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำผลการสอบไปใช้ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ ใช้เทียบเคียงคุณภาพการศึกษาสำหรับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการแนะแนว เพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีระบบการบริหารการจัดการสอบ O-NET แบ่งเป็น ๓ ระดับ โดย สทศ. จัดสอบให้กับนักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการจัดสอบ ครบ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้และจากค่าสถิติผลการทดสอบ พบว่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบข้อสอบที่หลากหลายไม่เหมือนกับการสอบในห้องเรียนที่นักเรียนคุ้นเคย ข้อสอบส่วนใหญ่เน้นขีดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ขั้นสูง ต้องใช้กระบวนการคิดที่มีความซับซ้อนมาก และนักเรียนไม่ตั้งใจสอบ ดังนั้นจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑) สถานศึกษาต้องนำผลการวิเคราะห์คะแนนสอบ O-NET ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

๒) สถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นคิดวิเคราะห์มากขึ้นและใช้รูปแบบการวัด-ประเมินผลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้

๓) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมมือกันจัดโครงการอบรมครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน

๔) สร้างความตระหนักกับนักเรียนให้รู้ว่าผลการทดสอบนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

ขั้นตอนการเตรียมการทดสอบ O-NET

ขั้นตอนการเตรียมการทดสอบ O-NET ควรมีการเตรียมตัวและปฏิบัติอย่างเคร่งครัดดังรายละเอียดต่อไปนี้ (NIETS NEW, ๒๕๕๙)

๑. ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบ เช่น เนื้อหาการสอบ รูปแบบของแบบทดสอบ ตัวอย่างกระดาษคำตอบ ฯลฯ ได้ที่เว็บไซต์ สทศ. www.niets.or.th (สทศ. จะเผยแพร่ทางเว็บไซต์ก่อนการสอบประมาณ ๑ เดือน)

๒. ก่อนสอบ ต้องเข้าระบบเพื่อตรวจสอบกำหนดการสอบ เลขที่นั่งสอบ และสถานที่สอบ (ไม่จำเป็นต้องพิมพ์ใบแสดงข้อมูลเลขที่นั่งสอบ และสถานที่สอบจากเว็บไซต์) และควรเดินทางไปสำรวจสนามสอบก่อนวันสอบ

๓. วันสอบควรเดินทางไปถึงสนามสอบ ก่อนการสอบประมาณ ๑ ชั่วโมง

๔. ผู้มีสิทธิ์สอบที่เป็นนักเรียนและนักศึกษา ให้แต่งกายด้วยเครื่องแบบนักเรียน/นักศึกษา สำหรับบุคคลทั่วไปให้ แต่งกายด้วยชุดสุภาพเรียบร้อยตามประเพณีนิยม

๕. เตรียมบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวนักเรียนที่มีรูปถ่าย หรือบัตร ที่ออกโดยทางราชการที่มีรูปถ่าย และยังไม่หมดอายุ เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงตนในห้องสอบ และอุปกรณ์ที่ใช้ ในการสอบที่สามารถนำเข้าไปในห้องสอบได้ (ปากกาลูกกลิ้ง ดินสอดำ ๒B กบเหลาดินสอ และยางลบ เฉพาะผู้เข้าสอบวิชา PAT ๔ สามารถนำดินสอหรือปากกาสำหรับเขียนลายเส้นเข้าห้องสอบเพิ่มเติมได้)

๖. เมื่อถึงสนามสอบให้ตรวจสอบรายชื่อ และแผนผังห้องสอบ ซึ่งสนามสอบจะอนุญาตให้ เข้าห้องสอบได้ก่อนเวลาสอบ ๑๕ นาที ให้ผู้สมัครสอบตรวจสอบรายชื่อ และผังที่นั่งสอบที่ติดหน้าห้องสอบก่อนเข้าห้องสอบ

๗. เมื่อเข้าห้องสอบ ให้ผู้เข้าสอบปฏิบัติ ดังนี้

๗.๑ ตรวจสอบกระดาษคำตอบว่าข้อมูลในกระดาษคำตอบของตนเองว่าถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงให้รีบแจ้งกรรมการคุมสอบทันที

๗.๒ เขียนชื่อบนกระดาษคำตอบและในใบเขียนชื่อ (กรรมการคุมสอบจะให้ลงลายมือชื่อ หลังเวลาสอบผ่านไป ๓๐ นาที) ลายมือชื่อทั้งสองแห่งต้องตรงกัน

๗.๓ เมื่อกรรมการอนุญาตให้เปิดแบบทดสอบ ให้ตรวจสอบว่าได้แบบทดสอบครบสมบูรณ์ทุกหน้า พร้อมเขียนชื่อนามสกุล และเลขที่นั่งสอบลงบนแบบทดสอบ ก่อนทำข้อสอบต้องอ่านคำแนะนำให้เข้าใจวิธีการตอบ

๗.๔ ระบายคำตอบลงในกระดาษคำตอบ การระบายคำตอบต้องระบายให้เต็ม ถ้าจะลบต้องลบให้สะอาด เมื่อทำเสร็จให้ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้ง แล้วนั่งรอจนหมดเวลาการสอบ ห้ามออกจากห้องสอบก่อนหมดเวลาสอบ และระวังอย่าให้กระดาษคำตอบเลอะหรือเปรอะเปื้อนหรือปลิวออกนอกห้องสอบ

๗.๕ เมื่อหมดเวลาสอบให้ส่งกระดาษคำตอบ และแบบทดสอบให้กรรมการคุมสอบ ห้ามนำกระดาษคำตอบและแบบทดสอบออกจากห้องสอบโดยเด็ดขาด

๘. ปฏิบัติตามระเบียบสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทดสอบ พ.ศ. ๒๕๕๗ อย่างเคร่งครัด

๓. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

การจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก การจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาแก่ประชาชนโดยตรง และเป็นหน่วยงานหลักของระบบการศึกษา ดังที่รุ่ง แก้วแดง (๒๕๔๖) ได้กล่าวว่า ถ้าต้องการให้การศึกษาของชาติมีคุณภาพดี ต้องสร้างความเข้มแข็งที่สถานศึกษา ให้สามารถเป็นหน่วยรองรับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาเป็นสถาบันที่ผูกพันกับชุมชนมาหลายชั่วคน ประชาชนผูกพันกับโรงเรียนและมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้

สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนจึงมีภารกิจสำคัญในฐานะหน่วยงานที่จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับ “คน” และ “สังคม” ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาองค์ประกอบทุกส่วนของสถานศึกษาอย่างบูรณาการให้เอื้ออำนวยและเกื้อกูลกันอย่างเป็นระบบ ไม่แยกส่วนและครอบคลุมการพัฒนาทุกส่วนของสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาชาติให้บรรลุเจตนารมณ์ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ตลอดจนมุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพซึ่งสถานศึกษาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและรู้เท่าทันการพัฒนาในยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ในปัจจุบัน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

แนวทางการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถานศึกษาในฐานะที่สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางสังคมที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคม และมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนและการให้บริการทางการศึกษาแก่บุคคลและชุมชน แนวทางการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถานศึกษา ข้างต้น สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ กล่าวคือ สถานศึกษามีหน้าที่ให้การศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายในการเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการทั้งทางการศึกษาและสังคมที่สามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและบรรลุตามความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงดังเช่นปัจจุบัน จึงต้องคำนึงถึงสถานะทางการแข่งขันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และด้วยธรรมชาติการ

จัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ต้องบริหารงานในฐานะที่เป็นเอกชนให้อยู่รอดและเติบโตไปพร้อม ๆ กับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งต้องใช้ทรัพยากรอย่างมหาศาลให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษาอย่างสอดคล้องกับบริบทของชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษาและรู้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, ๒๕๔๗) จึงควรจัดการศึกษาตามตัวแปรที่บ่งบอกถึงแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ การสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรและความสามารถของโรงเรียน การสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา และการสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากล เพื่อมุ่งผลสำเร็จไปยังการสร้างดุลยภาพของการพัฒนาในทุกมิติที่เกี่ยวข้องทั้งมิติสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอยู่อย่างเกื้อกูลกันสู่การพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๕; สมคิด จาตุศรีพิทักษ์, ๒๕๔๖; พงนา เอื้องไพบูลย์, ๒๕๔๖; ภาณี ชนาธิปกรณ, ๒๕๔๘)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถสร้างดุลยภาพในมิติทางเศรษฐกิจได้ด้วยการสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรและความสามารถที่โรงเรียนมี ในฐานะที่เป็นองค์กรเอกชนที่ต้องบริหารสถานศึกษาให้อยู่รอด สามารถพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง แม้ว่าจะต้องใช้ทุนทางการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายอย่างมหาศาล ทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการซึ่งเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนที่รัฐจัดให้เฉพาะจัดการศึกษาสามัญศึกษาจึงไม่เพียงพอต่อการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีทั้งด้านสามัญศึกษาและอิสลามศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นต้องผสมผสานแนวคิดทางการบริหารการศึกษาและการบริหารองค์กรเอกชน เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของการศึกษาเอกชน เพราะต้องการให้โรงเรียนเอกชนมีการบริหารงานเหมือนบริษัทเอกชน และยกระดับโรงเรียนเอกชนชั้นนำ ให้มีรูปแบบการบริหารงานและคุณภาพในระดับเดียวกับโรงเรียนนานาชาติ (รุ่ง แก้วแดง, ๒๕๔๘)

ในเวลาเดียวกันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีบริบทเฉพาะด้านสังคมวัฒนธรรม ยังต้องจัดการสถานศึกษาตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนในฐานะที่เป็นองค์กร

ทางการศึกษาที่มีธรรมชาติไม่แสวงหากำไร (Non-profit Organization) ให้เกิดดุลยภาพของการจัดการสถานศึกษาในด้านสังคม กล่าวคือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งผลสำเร็จไปยัง “ผู้รับบริการทางการศึกษา คือ ผู้เรียน และผู้ปกครอง” คำนี้ถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสำคัญ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปว่า บุตรหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครอง และชุมชน สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญกับการสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้ำ โดยต้องจัดการศึกษาให้เป็นที่พึงพอใจ เพื่อให้สามารถรักษาลูกค้ำไว้ได้ในระยะยาว ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เรียน โดยต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งการสร้างดุลยภาพของการจัดการสถานศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากล เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถานศึกษาเอกชนและอยู่ในบริบทการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ชุมชนส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนการจัดการศึกษาและมีวิถีการดำเนินงานตามหลักการศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรมและค่านิยมตามบริบทของชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีหน้าที่จัดการศึกษาในส่วนที่นอกเหนือจากสถานศึกษาอื่นโดยทั่วไปที่ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นลูกค้ำและเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้สามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้มีความสำคัญกับการบูรณาการการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักการศาสนาและวัฒนธรรมที่ต้องเชื่อมโยงเข้ากับการจัดการศึกษา โดยยึดผู้เรียนและประชาชนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๙) ดังที่อรุณ จันทวานิช (๒๕๔๗) กล่าวว่า การพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพนั้น โรงเรียนต้องสามารถให้บริการทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทักษิณ ชินวัตร (๒๕๔๘) ที่กล่าวว่าโรงเรียนสมบูรณ์แบบ ควรจัดการศึกษาได้อย่างดี ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กำหนด และได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข เป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (๒๕๔๙) ได้ทำการวิจัยเพื่อเสนอยุทธศาสตร์และมาตรการเพื่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ พบว่า แนวการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีรูปแบบเฉพาะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของพื้นที่ อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ และส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการต่อไปได้ตามความพร้อมและจุดแข็งของโรงเรียน คือ การเรียนรู้และปฏิบัติไปพร้อมกัน อีกทั้งยังเป็นโรงเรียนที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมาก

ดังนั้นยุทธศาสตร์และมาตรการเพื่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงควรความเชื่อมโยงกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ และแต่ละระบบล้วนส่งผลเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ปรับระบบบริหารองค์กร ยุทธศาสตร์ระบบฐานข้อมูล ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การจัดทำแผนแม่บทพัฒนาโรงเรียน และยุทธศาสตร์ระบบงบประมาณ ซึ่งการพัฒนายุทธศาสตร์เหล่านี้ จะส่งผลให้ผลผลิตของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีคุณภาพสูงขึ้นทั้งในส่วนของคุณภาพโรงเรียนและคุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้การพัฒนาระบบการเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะนำพาสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยในปัจจุบันนี้จะมีสถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นตัวกำหนดในการจัดระดับการศึกษาในประเทศ ฉะนั้น

หากมีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติมาวิเคราะห์ในรูปแบบของความสำเร็จความล้มเหลว เชื่อว่า จะสามารถยกระดับการพัฒนาผู้เรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ได้

๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิพนวาลย์ ปานากาแข็ง แมงกาจิ (บทคัดย่อ: ๒๕๕๐) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สร้างขึ้นจากองค์ประกอบที่เกิดจากกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนายั่งยืนให้มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าวประกอบด้วย องค์ประกอบที่เกิดจาก (๑) การสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรและความสามารถของโรงเรียน จำนวน ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพ การบริหารต้นทุน การบริหารบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลและการพัฒนาภาพลักษณ์สถานศึกษา (๒) การสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา จำนวน ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามวิถีอิสลามอย่างสอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นและสากล การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสันติสุข ครูและบุคลากรสายสนับสนุนการสอนมืออาชีพ การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล (๓) การสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากล จำนวน ๑ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ

เกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทุกองค์ประกอบข้างต้นเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทุกขนาดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

รายงานการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) (บทสรุปผู้บริหาร: ๒๕๕๒) รายงานครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายข้อมูลของการทดสอบ O-NET ผลการศึกษาพบว่า

การวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในแต่ละรายวิชาดังนี้ ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาไทย จำนวน ๕๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ ๕๔.๐๐ ข้อสอบ O-NET วิชาคณิตศาสตร์ จำนวน ๓๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๕๓.๓๓ ข้อสอบ O-NET วิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน ๔๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๗๐.๐๐ ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาอังกฤษ จำนวน ๔๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยาก ร้อยละ ๕๕.๐๐ ข้อสอบ O-NET วิชาสังคมศึกษา จำนวน ๕๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๕๘.๐๐

การวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในแต่ละรายวิชาดังนี้ ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาไทย จำนวน ๑๐๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๖๖.๐๐ ข้อสอบ O-NET วิชาคณิตศาสตร์ จำนวน ๔๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๖๐.๐๐ ข้อสอบ O-NET วิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน ๘๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยาก ร้อยละ ๔๘.๗๕ ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาอังกฤษ จำนวน ๑๐๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยาก ร้อยละ ๕๑.๐๐ ข้อสอบ O-NET วิชาสังคมศึกษา จำนวน ๑๐๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยาก ร้อยละ ๔๗.๐๐ ข้อสอบ O-NET วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน ๔๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๔๐ และความยากอยู่ในระดับง่าย ร้อยละ ๔๐.๐๐ เช่นกัน

ข้อสอบ O-NET วิชาศิลปะ จำนวน ๔๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๔๕.๐๐

ข้อสอบ O-NET วิชาการงานอาชีพ และเทคโนโลยี จำนวน ๔๐ ข้อ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยาก ร้อยละ ๔๕.๐๐

สรุปจากการศึกษาการวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ ๓-๔ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๖ พบว่าการวิเคราะห์แบบทดสอบ O-NET ในช่วงชั้นที่ ๓-๔ ของรายวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยาก และ แบบทดสอบ O-NET ช่วงชั้นที่ ๔ ของรายวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาการงานอาชีพ และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับยาก ส่วนรายวิชาอื่นๆ ส่วนใหญ่มีความยาก อยู่ในระดับปานกลาง

เอี่ยมพร หลินเจริญ (๒๕๕๒) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ ผลการศึกษาพบว่า

๑. การเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อยเนื่องจากยังไม่รู้ว่าจะนำผลจากการสอบไปใช้ทำอะไร เมื่อไหร่ นอกจากนี้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สามารถจำแนกนักเรียนออกได้ ๓ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มที่ได้โควตาโดยตรงจากมหาวิทยาลัย ๒) กลุ่มไม่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย ๓) กลุ่มที่ได้โควตาโดยตรงจากมหาวิทยาลัยแต่ยังไม่พอใจกับคณะ สาขาที่ได้ ซึ่งในกลุ่มสุดท้ายจะให้ความสำคัญต่อการสอบ O-NET มากกว่ากลุ่มที่ ๑ และ ๒ จะมีการเตรียมตัว มีความสนใจและตั้งใจสอบมากเป็นพิเศษ ส่วนในกลุ่มที่ ๑ และ ๒ นั้นการสอบ O-NET เป็นเพียงเพื่อให้จบตามกระบวนการเท่านั้นไม่มีการเตรียมตัวและตั้งใจสอบ

๒. นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว

๓. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และมีความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ในการเรียนน้อย ส่งผลให้คะแนน O-NET ต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางด้านวิชาการสูง ตัวป้อน (นักเรียน) ของโรงเรียนส่วนใหญ่เกือบร้อยละ ๙๐ จะมีนักเรียนที่มีความตั้งใจ กระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET มาก จึงส่งผลให้ ผลการสอบ O-NET ในโรงเรียนนั้นสูงจนเป็นที่น่าพอใจของคณะครูในโรงเรียน

๔. การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อย โรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำ ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบ บางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถใช้อย่างสะดวกรวดเร็วหรือแม้แต่ครูบางคนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

๕. พฤติกรรมการสอนของครู ครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียน แต่พบว่ายังมีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญมากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่เป็นปัญหาทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ดีขึ้นหรือคะแนนสอบ O-NET ต่ำ อาจจะเป็นเนื่องมาจากความพร้อมของนักเรียน ความพร้อมของโรงเรียนทางด้านสื่ออุปกรณ์ ความเพียงพอทางด้านบุคลากร

โดยเฉพาะโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กอยู่นอกเมืองจะประสบปัญหาดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมือง

๖. ระดับความยากของข้อสอบ พบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายข้อสอบ O-NET มีความยากง่ายแตกต่างกันไป วิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึงข้อสอบที่ออกในแนวคิดวิเคราะห์ซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีความเห็นว่ายข้อสอบค่อนข้างยากเกินกว่าที่นักเรียนจะสามารถทำได้

๗. ช่วงเวลาในการสอบและการแจ้งผลการสอบล่าช้า ทำให้เด็กไม่เห็นความสำคัญ นอกจากนี้การแจ้งผลการสอบที่ล่าช้า ทำให้ผู้บริหารและครูไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับกับนักเรียนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาได้ทันที่

๘. คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน/ครูไม่ครบตามกลุ่มสาระ ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่นักเรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำ พบว่ามีจำนวนครูไม่พอเพียงในบางกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องแก้ไขโดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครูขาด ทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน ส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้น

๙. ภาระงานของครูมีมาก โรงเรียนหลายแห่งครูมีงานอื่นๆ เช่น งานพัสดุ งานการเงิน งานธุรการ รวมถึงงานโครงการพิเศษของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโครงการอาหารกลางวัน โครงการที่ทำร่วมกับชุมชน ซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากงานการสอนทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยลง ไม่สามารถสอนได้เต็มที่ จึงส่งผลให้คะแนน O-NET ของนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวต่ำลงไปด้วย

สุรชัย ไวยวรรณจิตร (บทคัดย่อ: ๒๕๕๒) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา ผลจากการวิจัยพบว่าสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ ประกอบด้วยปัจจัยในหลายๆด้าน กล่าวคือ ๑. ผู้บริหารโรงเรียนขาดทักษะและความเข้าใจในการจัดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ ๒. ครูผู้สอนไม่มีความชำนาญเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ ๓. ขาดครูแนะแนวที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ส่งผลให้การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ต้องการในการสอบคัดเลือกและการทดสอบวัดความสามารถของนักเรียนเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง ๔. หลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นพหุวัฒนธรรมของพื้นที่ และไม่สอดคล้องกับหลักสูตรเนื้อหาของการออกสอบของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ๕. ขาดสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตลอดจนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนที่มองในแง่ของบรรยากาศเชิงพื้นที่บั่นทอนความรู้และตระหนักในการจัดการเรียนรู้อย่างที่ควรจะเป็น ๖. นักเรียนขาดแรงจูงใจในเป้าหมายของการเรียนและการทดสอบ ๗. ผู้ปกครองขาดความตระหนักและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ๘. ขีดความจำกัดของนักเรียนในโอกาสที่จะได้รับจากส่วนกลางในโครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนในพื้นที่

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (๒๕๔๕ : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของวิธีสอนแบบโครงการต่อเจตคติ ความพึงพอใจ คุณลักษณะอื่นและระดับผลการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับเจตคติต่อการเรียนการสอน ระดับความพึงพอใจต่อการเรียน การสอน ระดับคุณลักษณะอื่น ระดับผลการเรียน พฤติกรรมโดยทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและการเรียนการสอนและปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดจากการเรียนการสอนด้วยวิธีแบบโครงการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๒๓ คน วิชาเอกประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียนการสอนโดยรวมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๓ มีความพึงพอใจต่อ

การเรียนการสอนโดยรวมของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ระดับคุณลักษณะอื่นที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่เกิดขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษาทุกคนได้ผลการเรียนในระดับมาก

ริมม์ (Rimm, ๑๙๘๔ pp.๒๘) กล่าวว่า บ้านเป็นจุดเริ่มต้นของทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ในการเลี้ยงดูนั้น เด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกแบบและยึดพฤติกรรมของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดเป็นแบบอย่าง ถ้าพ่อแม่เป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าความสามารถที่เป็นจริง หรือไม่เน้นความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลูกจะรับเอาทัศนคติทำนองเดียวกันนั้น มาไว้เป็นของตัวเอง สภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะนิสัย ความประพฤติ ความเชื่อหรือค่านิยมต่างๆ อาจจะเป็นเครื่องกำหนดชีวิตในอนาคตของเด็กได้ทีเดียวกับสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น สิ่งแวดล้อมทางบ้านก็มีอิทธิพลอยู่ไม่น้อย ฉะนั้นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้นจะมีความคิดกับตนเองค่อนข้างไม่ดี ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ถ้าเราจัดสภาพที่ดีที่เหมาะสมกับนักเรียนนั้นในรูปแบบอื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมการสอน กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบ การสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียน เป็นต้น เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น จะช่วยแก้ไขปัญหามูลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้

กุลธิดา นกุลธรรม และคณะ (๒๕๕๘) ที่ทำการศึกษารื่องการวิเคราะห์คะแนน O-NET เพื่อหาประสิทธิภาพ การ พัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน และปัจจัยที่มีผลต่อคะแนน O-NET ผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอวิธีการใช้ คะแนน O-NET เพื่อประเมินประสิทธิ ภาพของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความสามารถเริ่มต้นของนักเรียนที่รับเข้ามาเรียน (จากคะแนน O-NET ก่อนเข้าเรียน) ควบคู่ ไปกับคะแนน ONETของนักเรียนที่จบการศึกษาในแต่ละโรงเรียน ซึ่งทำให้สามารถคัดเลือกโรงเรียนตัวอย่างจากการประเมินรูปแบบใหม่ นี้ ได้จำนวนหนึ่ง ซึ่งในโรงเรียนกลุ่มนี้ ไม่จำเป็นต้องมีผลคะแนน O-NET ที่ สูงที่ สุด หากแต่ มีการพัฒนาจากคะแนนของนักเรียนที่รับเข้ามาเรียนสูงต่างหาก อีกทั้งการประเมินรูปแบบใหม่ นี้ ที่เน้นผลการพัฒนาของนักเรียนมากกว่าผลสัมฤทธิ์ สามารถนำมาใช้วิเคราะห์เทียบกับปัจจัยอื่นๆ เช่น ขนาดของโรงเรียน เป็นต้น โดยผลจากคะแนน O-NET จากนักเรียนหนึ่งรุ่น ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความสามารถในการพัฒนา นักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กในหลายสาขาวิชา แต่มีข้อยกเว้นบางรายวิชาซึ่งต้องทำการวิจัยต่อไป

จะพบว่า แม้มี่รายงานวิจัยที่ทาง สทศ. ได้เคยให้ทุนทำการวิจัยการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังที่กล่าวมา แต่เป็นเพียงการวิจัยที่มองในภาพรวมของการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่นำคะแนนโอเน็ตไปใช้ คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าควรมีการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เป็นตัวแบบชี้เฉพาะวัดได้อย่างชัดเจน อย่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานที่ผ่านมา เพราะอย่างน้อยจะทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้เห็นแนวทางที่โรงเรียนเหล่านี้ซึ่งมีรางวัลพระราชทานการันตี จะเป็นส่วนช่วยพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้

บทที่ ๓ ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) มีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การออกแบบการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง (Sampling design)

ประชากรวิจัย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัล โรงเรียนพระราชทาน อย่างน้อย ๕ โรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในแต่ละปีจะกำหนดปีละ ๒ รางวัล (๒ โรงเรียน) แต่บางปีจะมีโรงเรียนที่ได้รับรางวัล โรงเรียนพระราชทานแค่เพียงโรงเรียนเดียว โดยครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน อาทิ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนนักวิชาการในพื้นที่ โดยคัดเลือกจากรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนที่ได้รับพระราชทาน

ผู้วิจัยได้มีการคัดเลือกโรงเรียนที่ได้รับพระราชทาน โดยการเจาะจงกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก (โดยเกณฑ์ของการคัดเลือกรางวัลพระราชทานคิดเฉพาะจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไม่เกิน ๕๐๐ คน ในแต่ละโรงเรียน) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) โดยมีรายละเอียดดังนี้

โรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	พื้นที่จังหวัด	ปีที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน
โรงเรียนมาอาฮัดดารุสลาม	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.เบตง จ.ยะลา	๒๕๕๖
โรงเรียนดาราวิทย์	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.ยะหา จ.ยะลา	๒๕๕๗
โรงเรียนอิสลามมุลินี	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.เมือง จ.ปัตตานี	๒๕๕๘
โรงเรียนมุสลิมศึกษา	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.เมือง จ.สตูล	๒๕๕๙
โรงเรียนเราะห์มานียะห์	โรงเรียนขนาดเล็ก	อ.จะนะ จ.สงขลา	๒๕๕๓, ๒๕๕๗, ๒๕๕๙

ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ได้แก่ โรงเรียนดาราวิทย์ โรงเรียนมาอาฮัดดารุสลาม โรงเรียนอิสลามมุลินี โรงเรียนมุสลิมศึกษา และ โรงเรียนเราะห์มานียะห์

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียน

พระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) และสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

การออกแบบการวัด (Measurement design)

เครื่องมือวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือ/แบบเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) เป็นอย่างไร และตลอดทั้งแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็ก

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการ และนัดวันเวลาตามกลุ่มตัวอย่างสะดวก

๒) เตรียมความพร้อมทีมผู้ช่วยเก็บข้อมูล โดยการอบรมชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทางเก็บข้อมูล และการทำความเข้าใจต่อข้อคำถามต่างๆ ในแบบสัมภาษณ์

๓) นัดพบกลุ่มตัวอย่าง ตามวันเวลาที่ได้นัดหมาย ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อันจะประกอบไปด้วย คณะกรรมการที่เคยประเมินรางวัลพระราชทาน และนักวิชาการทางการศึกษาในพื้นที่ จำนวน ๓ ท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนที่จะมีการดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ๕ ท่าน จาก ๕ โรงเรียน ครูฝ่ายวัดและประเมินผลของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและครูที่เกี่ยวข้องโรงเรียนละ ๒ คน รวม ๑๐ คน นักเรียนแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ ๓ คน รวม ๑๕ คน และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนละ ๒ คน รวม ๑๐ คน ตลอดจนการสัมภาษณ์ นักวิชาการทางด้านการศึกษาในพื้นที่ จำนวน ๓ ท่าน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ๕ ท่าน จาก ๕ โรงเรียน ครูฝ่ายวัดและประเมินผลของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและครูที่เกี่ยวข้องโรงเรียนละ ๒ คน รวม ๑๐ คน นักเรียนแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ ๓ คน รวม ๑๕ คน และตัวแทนผู้ปกครอง

นักเรียนโรงเรียนละ ๒ คน รวม ๑๐ คน ตลอดจนการสัมภาษณ์ นักวิชาการทางด้านการศึกษาในพื้นที่ฯ จำนวน ๓ ท่าน

จากการสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานจากโรงเรียนเป้าหมายที่ได้ทำการวิจัยจากคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลัก

การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis design)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ด้วยการตีความและนำมาเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมกับเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะดำเนินการพร้อมไปกับการเก็บรวบรวมแต่ละครั้งและหลังการเก็บข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสรุปพร้อมเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ ๑) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ๒) ศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ๓) สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานจากโรงเรียนเป้าหมายที่ได้ทำการวิจัย โดยผลการศึกษสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๑. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของโรงเรียนที่มีผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างพอในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ครู นักเรียน และบุคคลแวดล้อมในโรงเรียนที่มีส่วนในการพัฒนานักเรียน ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุปแบ่งออกเป็นปัจจัยหลักๆ ได้ดังนี้คือ

ปัจจัยของตัวนักเรียน (ด้านบวก)

ด้วยศักยภาพของตัวนักเรียนในแต่ละคนไม่เท่ากัน ซึ่งในแต่ละคนจะแตกต่างกัน เช่น ไอคิว ทักษะ ไหวพริบ สำหรับนักเรียนบางคนประเด็นเหล่านี้ถือเป็นทุนเดิมที่ติดตัวนักเรียน บางโรงเรียนแทบจะไม่ต้องสอนอะไรมากมาย เนื่องจากด้วยศักยภาพของตัวนักเรียนบางคนมีความฉลาดและเก่งมาตั้งแต่เดิมก่อนที่จะเข้ามาเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอีก ดังข้อค้นพบ กล่าวคือ

“ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวนักเรียน นักเรียนจะต้องมีความมุ่งมั่น มุมานะพยายาม เวลาครูสอนต้องมีการจดบันทึก ตั้งใจฟังเวลาครูสอนในห้องเรียน”

(สัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนโรงเรียนเร้าห์มานียะ, เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“ด้วยตัวนักเรียนที่มีความมุ่งมั่น บางคนเรียนรู้ผ่านการทดลองจริง กอปรกับปัจจุบันมีแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้ค้นคว้ามากมาย เช่น อินเทอร์เน็ต ยูทูป ทำให้เห็นผลการเรียนได้เร็ว เป็นรูปธรรมมากขึ้น”

(สัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนที่โรงเรียนอิสลามมูลนิธิ, เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“ด้วยตัวนักเรียนเองที่ขยันอ่านหนังสือ ทบทวนและจริงจังในการขวนขวายอ่านหนังสือ เวลาที่มีการจัดตัวก็เอาใจใส่อย่างเต็มที่ ผลลัพธ์ทั้งหมดย่อมอยู่ที่ตัวของเราเองเป็นสำคัญ”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนเร้าห์มานียะ, เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

จะเห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนได้ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านตัวนักเรียนที่มีศักยภาพในการขยับ ทุ่มเทอ่านหนังสือ พยายามเป็นคน ที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่เพียงแต่การเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ยังสามารถหาช่องทางการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ตนเองได้พัฒนาความรู้อยู่ตลอดเวลา

กอปกับโรงเรียนก็มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละคน แต่ละรุ่นอย่างชัดเจนโดยเฉพาะกระบวนการของโรงเรียนในการเสริมสร้างเป้าหมายในการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจแก่นักเรียน กล่าวคือ

“บางโรงเรียนใช้วิธีการให้รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จมาสร้างแรงบันดาลใจให้แก่รุ่นน้อง เพื่อสร้างฝันสร้างแรงบันดาลใจ ความทุ่มเท ความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐)

ดังนั้นด้วยศักยภาพของนักเรียนประกอบกับความทุ่มเทในการเรียนหนังสือมีผลสำคัญในการสร้างการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ การยกระดับโรงเรียนให้มีคุณภาพเพื่อให้คะแนนการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ O-NET สูงขึ้น จึงเป็นเรื่องง่าย ฉะนั้นสิ่งสำคัญของโรงเรียนคือการคัดนักเรียนที่มีความสามารถ และพร้อมที่จะตั้งใจเรียนเพื่ออนาคตของตนเอง กอปโรงเรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละคน แต่ละรุ่นไม่อย่างชัดเจนมีผลโดยตรงกับการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง

ปัจจัยของตัวนักเรียน (ด้านลบ)

ในระบบของโรงเรียนนอกจากจะเห็นนักเรียนที่มีความสามารถด้วยกับศักยภาพของตนเองแล้ว ยังมีกลุ่มนักเรียนที่มีศักยภาพที่อ่อนในด้าน การเรียนซึ่งมีความแตกต่างกันไป ฉะนั้นโรงเรียนจึงต้องหาแนวทางในการสร้างศักยภาพให้กับนักเรียนกลุ่มนี้ซึ่งถือเป็นความท้าทายกับครู ผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมากในการสร้างโรงเรียนให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการศึกษา สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลทำให้นักเรียนขาดการกระตือรือร้นในการเรียน การสอบ นักเรียนบางส่วนสอบแค่ผ่านๆ โดยไม่ได้หวังผลอะไรจากการสอบมีผลทำให้การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ต่ำได้ ดังข้อค้นพบที่ว่า

“นักเรียนส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับการสอบโอเน็ตน้อยมาก สังเกตจากการไม่ได้เตรียมตัวในการสอบแม้จะเป็นโค้งสุดท้ายที่จะเข้าสนามสอบ”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนเรไรห์มานียะ, เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ ครูผู้สอนควรสร้างบทเรียนจำลองขึ้นมา เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะเหล่านี้”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามมูลนิธิ, เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐)

นอกจากจะให้เห็นในมิติของนักเรียนที่มีศักยภาพที่อ่อนในด้าน การเรียน ยังมีข้อค้นพบอีกว่า ด้วยความยากง่ายของข้อสอบในการวัดระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนมีความแตกต่างกัน ประกอบกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนของรัฐกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแตกต่างกัน

เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนามีข้อจำกัดของเวลาในการเรียนที่ต้องแบ่งเวลาให้ดีในการเรียนด้านศาสนา และสามัญควบคู่กันไป ดังข้อค้นพบที่ว่า

“ระดับความยากของข้อสอบที่ผู้เรียนแต่ละโรงเรียนจะต้องเจอถือเป็นความสามารถ เฉพาะตัวและการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนแต่ละคนที่มีไม่เท่ากัน สิ่งหนึ่งให้เห็นและบอกความสำเร็จเบื้องต้นได้คือ ครูผู้สอนแต่ละโรงเรียนติวและสอนผู้เรียนตามตัวชี้วัดเพียงใด เตรียมความพร้อมมากพอหรือไม่ ตลอดจนโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนต่าง อำเภอกับโรงเรียนในตัวอำเภอก็มีความแตกต่างกัน”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนมาอาฮัดดารุสลาม, เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“ผู้ออกข้อสอบไม่ได้สอน ผู้สอนไม่ได้ออกข้อสอบ ซึ่งถือเป็นสิ่งทำทนายอย่างมากสำหรับ ครูผู้สอนที่จะเสาะแสวงหาวิธีการสอนให้ผู้เรียนสามารถพิชิตข้อสอบเหล่านั้น ภายใต้กรอบที่ ส่วนกลางวางกำหนดตัวชี้วัดแต่ละรายวิชามาให้แล้ว”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนมุสลิมศึกษา, เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐)

“เนื้อหาการเรียนของนักเรียนมีมาก สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียน ของนักเรียนรัฐบาลทั่วไป (ไม่ใช่มุสลิม) การเตรียมความพร้อมอาจจะมากกว่า เนื่องจากนักเรียน มุสลิมที่อยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหนึ่งสัปดาห์จะต้องเรียนทั้งภาคสามัญและศาสนา แต่ สำหรับนักเรียนที่ไม่ใช่มุสลิม อาจจะมิวิชาเรียนในหนึ่งสัปดาห์น้อยกว่า ทำให้ การเตรียมความพร้อม ระหว่างนักเรียนมีไม่เท่ากัน”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนดาราวิทย, เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐)

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่เป็นด้านลบของตัวนักเรียนอาจมีผลทำให้ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ของโรงเรียนถูกดึงลงต่ำได้ อาจจะด้วยเหตุผลของความยากง่ายในตัวข้อสอบประกอบกับปัจจัยกลุ่ม เด็กนักเรียนที่ขาดความพร้อมในการเรียนหนังสือแล้วมีผลสำคัญ ซึ่งเป็นความทำทนายของกลุ่มโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน เพราะนั้นแสดงให้เห็นว่าในแต่ละโรงเรียนมี เครื่องมือสำคัญในการสร้างและพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้เทียบเคียงระดับการศึกษาเข้ากับกลุ่มที่มีศักยภาพที่ดี ในด้านการเรียน

ปัจจัยในด้านเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียน

การจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กทั้งที่เป็นนักเรียนที่มีศักยภาพที่มากหรือนักเรียนที่มีศักยภาพที่น้อย สิ่งหนึ่งที่โรงเรียนจำเป็นต้องทำกล่าวคือ การสร้างแหล่งเรียนรู้ ทักษะ หรืออำนวยความสะดวก ในการค้นคว้า หาความรู้แก่นักเรียน การเรียนรู้ที่มากกว่าการสอนในห้องเรียน หรือการกระตุ้นนักเรียนให้ไปสู่แหล่งเรียนรู้ ต่างๆ และพร้อมที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอด ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ดังข้อ ค้นพบ

“โรงเรียนในออบแบบการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เช่น ห้องสมุดมีความพร้อมที่จะ เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะผลักดันให้นักเรียนสนุก พร้อมทั้งจะค้นคว้าหา ความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอด ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“นักเรียนต้องได้เรียนรู้มากกว่าการนั่งฟังครู หรือจดตามครู ครูผู้สอนคงไม่สามารถสอนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะออกในข้อสอบได้ แต่ครูผู้สอนสามารถสร้างความพร้อมให้แก่แก่นักเรียนได้ ฝึกกระบวนการคิด การตัดสินใจ การหาคำตอบที่คิดว่าจะใกล้เคียงและถูกต้องมากที่สุด”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐)

“เมื่อใดที่บรรยากาศในห้องเรียน เอื้อให้นักเรียนคิด สร้างเครื่องมือขึ้นมา มีเครื่องมือการเรียนรู้ ออกแบบให้นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ ภายใต้กรอบที่โรงเรียนกำหนด ถือเป็น การหยิบยื่นเครื่องมือให้แก่เขาเข้าไปสู่การเรียนรู้ได้มากที่สุด การสืบค้นหาความรู้ใหม่ๆ ข้อมูลที่เขาได้มาจะทำให้เขาได้คิดพัฒนาตนเอง เหล่านี้จะเป็นคำตอบหนึ่งที่โรงเรียนจะทำให้ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการพิชิตคะแนน (O-NET)”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐)

การใช้กระบวนการติวข้อสอบ ๓ ปี ย้อนหลัง โดยยึดตัวชี้วัดปีล่าสุด ขณะเดียวกันก่อนที่จะมีการติวเราก็จะมีการสอบ (Pre-test) (Post-test) ดูพื้นฐานความพร้อมของนักเรียน และมีการติวอย่างเข้มข้น โดยใช้เวลาช่วงเช้าของแต่ละวัน แบ่งเป็นรายวิชาๆไป พอใกล้สอบก็จะมีการติวเข้มข้นยิ่งขึ้น โดยการติวทั้งวันและกระตุ้นให้นักเรียนพยายามทำข้อสอบ โดยให้นักเรียนคุ้นกับข้อสอบ เวลาไปสอบจริง จะได้ไม่ตื่นเต้น หากข้อสอบไม่เคยผ่านตานักเรียนเลย นักเรียนก็อาจจะไม่สามารถตีโจทย์และวิเคราะห์ข้อสอบได้

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนมาอ้ายตารุสสลาม, เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐)

ปัจจัยด้านผู้ปกครอง

ผู้ปกครองถือเป็นแรงหนุนเสริมที่ดีให้แก่แก่นักเรียน เพราะความสำเร็จของโรงเรียนส่วนหนึ่งอาจจะมาจากผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองให้ความคาดหวังแก่นักเรียน ให้การสนับสนุน ให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกๆ คนเองในเรียนในโรงเรียน และเรียนพิเศษ หรือเรียนเสริมต่างๆ ถือเป็น การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ให้การสนับสนุน ติดตาม ไม่ใช่การโยนภาระให้กับครูที่โรงเรียนทั้งหมด สิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้าง ความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนผ่านการเอาใจใส่จากผู้ปกครองอาจจะมีผลทำให้ผลการศึกษานักเรียนดีขึ้น พร้อมๆกับผลการทดสอบ O-net ของโรงเรียนสูงขึ้น ในขณะที่มีผู้ปกครองหลายคนก็ไม่เข้าใจในระบบการศึกษาในปัจจุบันก็อาจไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือหนุนเสริมด้านการเรียนของลูกมากนัก สิ่งเหล่านี้ อาจจะมีผลตรงกันข้ามกับสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยมีข้อค้นพบว่า

“ความเข้าใจในระบบการเรียนการสอนปัจจุบันแตกต่างจากในอดีต สาเหตุอย่างหนึ่งที่ผู้ปกครองปัจจุบันไม่เข้าใจระบบการเรียนของลูกหลานตนในปัจจุบัน เนื่องจากนำไปเปรียบเทียบกับ การเรียนในอดีต ปัจจุบันระบบการศึกษามีการสอบแบบต่างๆมากมาย เช่น GAT/PAT O-NET ฯลฯ ดังนั้นผู้ปกครองจะไม่เข้าใจระบบการสอบสมัยใหม่ของลูกหลานตนเอง”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนอิสลามมูลนิธิ, เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจว่าไปเรียนที่โรงเรียน แต่ไม่รู้ว่า การสอบ O-net คืออะไร สอบไป ทำอะไร มีผลอย่างไร บางครั้งนักเรียนบอกผู้ปกครองที่บ้านว่าจะไปติวข้อสอบ O-net ผู้ปกครองก็จะไม่เข้าใจ เรียนที่โรงเรียนยังไม่พออีกหรือ ต้องไปติวข้างนอกอีก”

(สัมภาษณ์ครูฝ่ายกิจการนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนมาอ้ายตารุสสลาม, เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๐)

สิ่งเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ให้นักเรียนขาดกำลังใจในการเรียนสำหรับกรณีที่นักเรียนตั้งใจเรียน แต่ก็ยังพบอีกว่า สิ่งหนึ่งที่ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจในการให้ลูกออกไปติวข้อสอบข้างนอก หรือต่างจังหวัด เนื่องจากมีกลุ่มนักเรียนบางคนที่ยกพ่อแม่ว่าต้องไปติวข้อสอบต่างจังหวัด แต่ปรากฏว่าไม่ได้ไปติวกลับไปเที่ยว แทนสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกกังวลกับลูกเมื่อต้องให้ออกไปติวข้างนอกพื้นที่ที่ไม่ใช่โรงเรียนตั้งข้อค้นพบที่ว่า

“ขณะที่มีนักเรียนบางกลุ่มที่ขออนุญาตผู้ปกครองไปติว แต่กลับไปเที่ยวเตร่ ทำให้เกิดการพูดคุยกันระหว่างกลุ่มผู้ปกครองในวงกว้าง เกิดความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจ กลัวจะไม่ได้ไปติวอย่างที่ได้ออก”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนมุสลิมศึกษา, เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐)

การให้ความสำคัญกับการติวข้อสอบในมุมมองของผู้ปกครองสามารถชี้ให้เห็นว่า บางครอบครัวเห็นด้วยและพร้อมที่จะสนับสนุนให้ลูกตนเองได้พบกับเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ๆ ถึงแม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่าย หรืออาจจะต้องออกนอกพื้นที่ต่างจังหวัดก็ยอม เพื่อหวังให้ลูกตนเองสามารถสอบและทำข้อสอบได้ตามที่ลูกฝันไว้ ในขณะที่ผู้ปกครองบางคนก็ไม่เข้าใจประเด็นเหล่านี้ ฉะนั้นครอบครัวก็มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนของนักเรียนหากครอบครัวมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการเรียน การสอบต่างๆ ก็จะเป็นผลดีแก่นักเรียนและโรงเรียน

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การงานอาชีพของครอบครัวมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนการสอนของลูกด้วยเช่นกัน โดยข้อค้นพบว่า

“เมื่อเปรียบเทียบลูกหลานของข้าราชการกับลูกหลานที่ผู้ปกครองมีอาชีพทำสวน มองว่าการกำหนดชี้แนะแนวทางด้านการศึกษาให้กับบุตรหลาน กลุ่มแรก มีความเข้าใจทางด้านระบบการศึกษามีการเรียนเสริม เรียนพิเศษต่างๆ ในขณะที่กลุ่มหลัก ผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการศึกษา”

(สัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนโรงเรียนดาราวิทย์, เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจนประกอบอาชีพกรีดยางพารา ฐานะทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ มีผลกระทบต่อนักเรียนหลายด้าน เช่น นักเรียนขาดเรียนบ่อย นักเรียนไม่มีเงินมาโรงเรียน ไม่ทานอาหารกลางวัน ขาดความกระตือรือร้นทางการเรียน ไม่ส่งงานครู ฯลฯ”

(สัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนโรงเรียนเร้าะห์มานียะ, เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองที่ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการแก่ผู้เรียนได้ อันเนื่องมาจากความเข้าใจระบบการศึกษาของผู้เรียนในปัจจุบัน ทำให้การเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนแต่ละครอบครัวมีไม่เท่ากัน หากผู้ปกครองครอบครัวนั้นทำงานรับราชการ เป็นครูอาจารย์ การดูแลผู้เรียนมีทิศทางที่ดีกว่าครอบครัวที่ผู้ปกครองทำงานรับจ้าง ทำงานโรงงาน ทำการเกษตร ทำนา ทำสวน ทำไร่ แต่ก็อาจไม่เสมอไปสำหรับครอบครัวที่อยู่ในภาคการเกษตร รับจ้าง หากผู้ปกครองเหล่านี้มีบุตรหลานที่ขยันหมั่นเพียร ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแล ก็สามารถประสบความสำเร็จได้เหมือนกับกลุ่มผู้ปกครองที่รับราชการเช่นกัน ฉะนั้นต้องยอมรับว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการทำให้ลูกหลานประสบความสำเร็จในด้านการเรียน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ครูถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนโรงเรียน ครูอาจจะไม่ใช่ปัจจัยความสำเร็จปัจจุบัน แต่เป็นปัจจัยที่จะบอกอนาคตของโรงเรียนได้ ฉะนั้นครูจึงเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่การพัฒนาที่ดี นอกจากนี้แล้วผู้บริหารก็ควรให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาด้วยเช่นกัน ไม่เพียงแค่มองหรือตั้งเป้าจำนวนเด็กที่เข้ามาสมัครอย่างเดียว แต่ต้องสร้างคุณภาพของผู้เรียนได้ด้วย โดยข้อค้นพบในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู คือ

“ในโรงเรียนหลังเคาฟงชาติทุกเข้าบรรดาครูทั้งหลายจะยินยอมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการสอนระหว่างกัน โดยจะใช้เวลาสั้นๆ ระหว่างรอนักเรียนเดินเข้าห้องเรียน ครูจะมีการเล่าประสบการณ์ แล้วผู้บริหารเป็นคนรับฟัง เพื่อเอาเป็นแบบอย่างความสำเร็จของครูในแต่ละคนและกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งถือเป็นตัวหนึ่งสร้างพลังได้อย่างมากมายและยังเป็นการกระตุ้นความภูมิใจของครูได้อย่างมาก”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐)

จะเห็นได้ว่าการแลกเปลี่ยนระหว่างกันอันจะนำไปสู่การเติมเต็มระหว่างครูได้เป็นอย่างดี เพราะคนที่จะได้รับผลประโยชน์ไม่ใช่ผู้บริหารโรงเรียน แต่เป็นเด็กนักเรียนและเมื่อครูผู้สอนมีวิธีการแบบใหม่ๆ การจัดการสอนในห้องเรียนก็ยังสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้เด็กนักเรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนระหว่างครูยังก่อให้เกิดเสียงสะท้อนถึงความต้องการในการทำงานอีกด้วย ดังข้อค้นพบ

“การเปิดเวทีให้ครูผู้สอนได้สะท้อนความต้องการของตนในการทำงาน เพื่อให้เกิดการสนับสนุนสิ่งใดควรเพิ่มหรือลด หลักสำคัญคือ แต่ละฝ่ายจะต้องพูดคุยกันอย่างเปิดใจ คุยด้วยเหตุผล ซึ่งปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาบางส่วนที่ผู้บริหารกับครูผู้สอน ไม่มีเวทีในการพบปะพูดคุย หากแต่จะเป็นการสั่งงานกันมากกว่าการพูดคุยกัน”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมศึกษา, เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐)

“การทำงานแบบช่วยเหลือกันข้ามสายงาน เพื่อการส่งต่อการดูแลซึ่งกันและกัน เช่น งานด้านวิชาการกับงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมปรึกษาพูดคุยกัน ไม่เป็นการผลักภาระหรือโยนงานต่อ (หมดหน้าที่ของฉันแล้ว เป็นหน้าที่ของคุณต่อ) แต่เป็นการรับลูกต่อกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนานักเรียนสู่ความสำเร็จต่อไป”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมศึกษา, เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐)

“การให้ความเอาใจใส่ ผ่านการประชุมติดตามอยู่เป็นประจำ ขณะเดียวกันก็ควรมีการให้กำลังใจการทำงานกันอยู่ตลอด อย่าให้ครูรู้สึกว่าภาระหน้าที่ของเขามากเกินกำลัง มีการให้รางวัลเสริมแรง ครูผู้สอน หรือเลี้ยงสังสรรค์ พักผ่อนด้วยการพาไปเที่ยวนอกสถานที่ หากปฏิบัติได้ตามเป้าหมายหรือเกณฑ์ที่ได้วางไว้”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนดาราวิทยเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ครูในแต่ละโรงเรียนจะมีวิธีการในการแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกันออกไป บางโรงเรียนจะใช้วิธีการพูดคุยแลกเปลี่ยนในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ของวัน ในขณะที่บางโรงเรียนก็จะมีการจัดประชุมอย่างเป็นทางการ ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของโรงเรียนในการปรับใช้ แต่ประเด็นสำคัญในได้เห็นคือ การแลกเปลี่ยนระหว่างครูนั้นก็เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการเรียน นอกจากนี้โรงเรียนที่เคยได้รับ

รางวัลพระราชทาน การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คะแนน (O-NET) สูง จะใช้วิธีการสอดแทรกแนวข้อสอบ (O-NET) ในแต่ละรายวิชา ดังข้อค้นพบ

“ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับแนวข้อสอบ (O-NET) เป็นพิเศษ โดยเฉพาะแนวข้อสอบที่ผ่านมา แบบไหน ที่ชอบออกอยู่บ่อยครั้ง นำมาวิเคราะห์เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เข้าใจ ทุกครั้งที่เข้าสอน พยายามสอดแทรกเนื้อหาของ (O-NET) เข้าไป ในส่วนของการวัดผลก็ควรจะมีแนวข้อสอบ (O-NET) หรือ GAT/ PAT เข้าไปด้วย เพื่อให้นักเรียนได้ผ่านตาเป็นแนวทางในการทำข้อสอบ”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนไร่ห่มยานีเยะเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“ครูจะต้องพยายามจัดคอร์สตัวให้กับนักเรียนอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงใกล้สอบ ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการติว แต่แต่ละครั้งเวลาที่มีการอธิบายทำความเข้าใจในรายละเอียดเนื้อหา ควรกำชับให้นักเรียนจดบันทึกด้วย เพื่อเป็นเนื้อหาสำหรับกลับไปทบทวนในภายหลัง (จำดีกว่าจด แต่ถ้าจำไม่หมด จดดีกว่าจำ) เพราะถ้าติวและรับฟังเพียงอย่างเดียว กลับมาอาจจะไม่หลงเหลืออะไรเลย”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนมาอ้ายตารุสสลาม เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐)

จะเห็นได้ว่าครูได้พยายามออกแบบการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีได้รู้จักกับแนวข้อสอบ (O-NET) ก่อนที่จะมีสอบจริง บางโรงเรียนใช้วิธีการสอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ (O-NET) ในช่วงที่เรียนในรายวิชา บางโรงเรียนก็มีการจัดคอร์สพิเศษเพื่อติวข้อสอบ (O-NET) สิ่งเหล่านี้ก็เพื่อต้องการสร้างให้นักเรียนได้รู้จักเทคนิคในการทำข้อสอบ เพื่อไม่เกิดความตื่นเต้นในการทำข้อสอบจริงในวันที่สอบ (O-NET)

นอกจากนี้บางโรงเรียนก็ยังพบข้อจำกัดของครูผู้สอน ทั้งในเรื่องของเทคนิคในการถ่ายทอด การสื่อสาร อาจทำให้นักเรียนไม่รู้สึกรู้สากับการเรียน บางคนได้สะท้อนว่าครูสอนแต่ทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถทำได้ ในขณะที่หลายๆ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาที่เจอปัญหาเสียงสะท้อนถึงคำตอบแทนครูน้อย ซึ่งมีผลทำให้ครูขาดกำลังใจในการสอน หลายคนเมื่อมีการสอบบรรจุครู ครูโรงเรียนเอกชนเหล่านี้ก็จะไปสอบเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ ส่งผลต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ซึ่งขาดแคลนครูผู้สอนและความต่อเนื่องของการสอนก่อกบฏกับครูผู้สอนบางคนก็สอนไม่ตรงตามวุฒิที่จบมา ดังข้อค้นพบว่า

“ครูผู้สอนบางคนสอนตามเนื้อหา ไม่มีเทคนิคในการถ่ายทอดหรือส่งผ่านมายังผู้เรียน”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนมุสลิมศึกษาเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากการสอนในโรงเรียนเอกชนได้คำตอบแทนน้อยกว่าโรงเรียนของรัฐบาลมาก ทำให้ครูเข้าสอนโรงเรียนเอกชนเพื่อความก้าวหน้าของตัวเอง เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้ได้เอกสารใบประกอบวิชาชีพครู เมื่อรัฐเปิดสอบบรรจุครู ครูโรงเรียนเอกชนเหล่านี้ก็จะไปสอบเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนอิสลามมุสลิมเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“ครูบางส่วนสอนไม่ตรงตามหลักสูตรและตัวชี้วัด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่ม”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนดาราวิทย, เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“ครูผู้สอนไม่ได้นำตัวชี้วัดในรายวิชาที่ตนเองทำการสอนมาอ่านทำความเข้าใจก่อนทำการสอน ในขณะที่ครูผู้สอนบางคนยังไม่มีทักษะในการออกข้อสอบในการวัดประเมิน ไม่ได้เน้นด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์เท่าที่ควร ทำให้นักเรียนไม่คุ้นชินในการทำข้อสอบและเป็นปัญหาเมื่อพบกับข้อสอบจริง”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนมุสลิมศึกษา, เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐)
สรุปได้ว่าปัจจัยด้านครูถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จ เพราะครูถือเป็นแบบอย่างในหลายๆเรื่องที่คุณครูสามารถนำไปปรับใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งในเรื่องของเทคนิคต่างๆ ที่ครูได้ถ่ายทอดในชั้นเรียน ประสบการณ์ของครูในช่วงที่ผ่านมากับแนวทางต่างๆ ในการสอบ และการใช้ชีวิตระหว่างการเรียนในแต่ละขั้นตอนของช่วงเวลาในการเรียนอีกด้วย

ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารถือภาพลักษณ์ที่จะสะท้อนถึงมาตรฐานสถาบันการศึกษาของตน ซึ่งภาพหลักในที่นี้ ไม่ใช่การแต่งกายที่ดูดีเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการโรงเรียนมีคุณภาพ ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนที่มีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการเองภายในโรงเรียนเพื่อให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียน ไม่เพียงแค่ว่าหวังให้ใครคนใดคนหนึ่งมาบริหารแทน เพราะอาจจะทำให้การกำหนดทิศทางในการพัฒนาโรงเรียนไม่เป็นไปตามที่เราได้วาดฝันไว้ ดังข้อค้นพบที่ว่า

“ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการจัดโปรแกรมการติว O-NET ให้กับนักเรียนตั้งแต่ต้นปี ประชุมวางแผนให้กับครูผู้สอน นักเรียน ในการเตรียมความพร้อม และจัดสรรเวลาให้มีความเหมาะสม โรงเรียนของเราทำการเรียนการสอนแบบ ๒ สาย ทั้งสามัญและศาสนา (ยังไม่ได้บูรณาการเต็มตัว)”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนเร้าห์มานียะห์เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“อำนาจในโรงเรียนหรือนโยบายต่างๆ ล้วนแล้วมาจากผู้บริหาร ถ้าผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการสอบโอเน็ตก็ย่อมส่งผลกระทบต่อโดยตรง หากผู้บริหารใส่ใจเรื่องโอเน็ต มีการกำหนดคะแนนในแต่ละปีตั้งเป้าหมายว่านักเรียนจะต้องสอบให้ได้คะแนนอย่างน้อยเท่าใดก็จะเป็นตัวกระตุ้นหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนสามารถพิชิตข้อสอบได้ ผู้บริหารตั้งกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนว่าจะไปในทิศทางไหน เชื่อว่านักเรียนก็สามารถทำในสิ่งที่ผู้บริหารกำหนดไว้ได้”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามมูลนิธิ, เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐)

จะเห็นได้ว่าหากผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางการเดินของโรงเรียน การพัฒนาตามที่โรงเรียนวาดฝันไว้ก็จะประสบความสำเร็จ เพราะนโยบายต่างๆ ของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้บริหารในการกำหนด เช่นเดียวกับการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ O-NET หากมีการวางแผนดีๆ ก็สามารถเห็นผลตามที่กำหนดไว้ได้ ดังข้อค้นพบที่ว่า

“การสร้างเวทีการแข่งขันทางด้านวิชาการระหว่างกลุ่มสาระในโรงเรียน การพาไปงานด้านวิชาการตามโรงเรียน สถาบันการศึกษาอื่นที่ได้จัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสบรรยากาศด้านการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่เกี่ยวกับเรื่องการสอบ การเสริมทักษะ การตะลุยข้อสอบต่างๆ เพื่อ

สร้างและกระตุ้นให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้บวกกับบรรยากาศของโรงเรียนอบอุ่นไปด้วย การศึกษาค้นคว้าอย่างสมบูรณ์ที่สุด”

(นักวิชาการด้านการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเรื่องการสอบ (O-NET) เป็นอย่างยิ่ง โดยพยายามกำชับให้ ครูผู้สอน ออกแบบ จัดกระบวนการเรียนการสอนให้กับนักเรียนใน ๑ คาบ(๕๐ นาที) ต้องมีการนำ แนวข้อสอบ (O-NET) เข้ามาอธิบาย ยกตัวอย่าง ทำความเข้าใจให้กับนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางใน การทำข้อสอบ หรือคาดเดาข้อสอบ อย่างมีเหตุผลมากที่สุด”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนมาอ้ายตารุสสลาม

“ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ทางโรงเรียนมีการติว O-NET ให้กับนักเรียนก่อนสอบ ๔ เดือน ทั้งในการติวที่โรงเรียนและออกนอกสถานที่อื่นๆ เช่น พานักเรียนไปติวนอกสถานศึกษาก่อน สอบในโครงการริน น้ำใจสู่ชาวใต้ และโครงการติว O-NET ให้กับนักเรียนจัดโดย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี”

(สัมภาษณ์ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอิสลามมูลนิธิ, เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“ผู้บริหารควรกำหนดให้ครูผู้สอนถอดตัวชี้วัดที่เขากำหนดมาให้ได้ ก็จะทำให้ นักเรียน สามารถมองเห็นแนวทางการทำข้อสอบได้ในระดับที่ตี และที่สำคัญกว่าคือผู้บริหารต้องมีเป้าหมาย วางเป้าหมายก่อนเนิ่นๆ จะได้ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและตื่นตัว หากผู้บริหารไม่ วางเป้าหมายไว้ก่อน จะส่งผลให้นักเรียนขาดความตื่นตัว และไม่ทันตั้งตัวเมื่อเวลากระชดขีด”

(สัมภาษณ์ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนมาอ้ายตารุสสลาม, เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐)

สรุปจะเห็นได้ว่าผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลพระราชทาน มีความสามารถในการบริหารจัดการ ได้เป็นอย่างดี ทั้งในด้านการบริหารกับครู และกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของนักเรียนในด้านวิชาการ เห็นได้จากการสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่มี โครงการจากภายนอกเข้ามาที่มาให้ความรู้แก่นักเรียน ฉะนั้นผู้บริหารควรมีทักษะการเป็นผู้บริหารแบบมี อารมณ์ในการจัดการปัญหา จัดการระบบในโรงเรียนเพื่อให้การขับเคลื่อนและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง โดยการแสดงให้เห็นถึงการมีศักยภาพของโรงเรียน ซึ่งหาก โรงเรียนมีศักยภาพมากพอสิ่งเหล่านี้ก็จะย้อนกลับมาหา ชุมชน สังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน หาก ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนไปในทิศทางที่ดีขึ้นสามารถสร้างเด็กให้เห็นคนดี เก่งและมีวิสัย ซึ่ง เป็นความท้าทายของครูในการสอน เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทั้งในส่วนของ การเรียนในชั้นเรียน หรือแนวข้อสอบโอเน็ต โดยขอค้นพบว่า

“ครูมีการติดตามข่าวสารการศึกษาสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง และเป็นประจำ เพื่อนำองค์ความรู้ ใหม่ๆ มาปรับใช้ในการสอนของครูผู้สอน ทันกับสิ่งใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการ สังเกตการณ์การสอนของครู เชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ด้านการสอนที่เก่งๆ มาแนะนำเทคนิควิธี สอนสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพื่อสร้างความเป็นเลิศแก่ครูผู้สอนในโรงเรียน”

(สัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนดาราวิทย, เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“บางโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในผลของการทดสอบโอเน็ต เพราะสามารถกำหนดเป็นกลยุทธ์โดยการเอาข้อสอบมาวิเคราะห์ว่าในละเอียดของข้อสอบที่นักเรียนมักจะทำผิดกันเป็นส่วนใหญ่ แล้วมาช่วยติวจัดสอนในประเด็นที่นักเรียนยังอ่อน”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐)

สรุป การให้ความสำคัญในข้อสอบโอเน็ตเพียงมิติเดียวบางครั้งก็ไม่สามารถสอบโจทย์คุณภาพได้เสมอ การได้รับการยอมรับจากชุมชน สังคมก็มีส่วนสำคัญไม่แพ้การได้คะแนนโอเน็ตของโรงเรียน เนื่องจากคะแนนโอเน็ตไม่ใช่ข้อสอบที่เป็นเกณฑ์มาตรฐาน แต่เป็นข้อสอบที่มีเกณฑ์การวัด เพื่อบอกว่าคุณภาพดีหรือไม่ดีในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ฉะนั้นการจับลำดับคะแนนโอเน็ต “สูง กลาง ต่ำ” ก็เป็นเพียงช่องทางหนึ่งในการวัดมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อตอบว่าสถานศึกษาเราอยู่ในเกณฑ์ไหน และเมื่อเทียบกับคะแนนค่าเฉลี่ยกลางของประเทศทุกจังหวัด เราอยู่ลำดับที่เท่าไรของจังหวัด ซึ่งมันจะเห็นภาพชัดเจนในมาตรฐานของโรงเรียน

๒. แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)

สำหรับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) พบว่า

การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนในหลายโรงที่ได้รับรางวัลพระราชทานได้มีการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหา มาสู่การปรับกระบวนการ เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะโรงเรียนไม่ได้เป็นที่รวมของความรู้เพื่อสอนเด็กแต่โรงเรียนเป็นที่แหล่งรวมวิธีการสอนเด็ก โดยการดึงผู้มีเกี่ยวข้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนของนักศึกษา ดังข้อค้นพบ

“ผู้บริหารได้เอาครูผู้สอนที่ประสบความสำเร็จมาแลกเปลี่ยนกันภายในโรงเรียนให้ได้ มาเล่าสู่กันฟังมาเผยแพร่ความรู้มาพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนให้ได้ ในขณะที่ผู้ปกครองก็ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเด็ก”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐)

“โรงเรียนได้มีการเปิดพื้นที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อชื่นชมผลงานของลูกตนเอง ให้กำลังลูกในผลงานที่เขาทำ ผ่านกลไกที่โรงเรียนออกแบบไว้ให้ ซึ่งมีผลทำให้ลูกอยากที่จะเรียนรู้อยากจะศึกษา มีกำลังใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำลูกเราไปสู่ความสำเร็จ”

(สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา, เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐)

“ครูผู้สอนได้ออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์ตัวนักเรียนเป็นรายคน เพื่อนำผลมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในการพัฒนาผู้เรียน และศึกษาค้นคว้าหารูปแบบ

วิธีการสอน ตลอดจนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดต่างๆ กอปรกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยที่ผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนได้รับรู้ รับทราบร่วมกัน ภายใต้กรอบการดำเนินการที่ได้วางแผนไว้ร่วมกัน”

(สัมภาษณ์พนักงานราชการสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน, เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐)

สรุปการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลการทดสอบของนักเรียนจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนในการเรียนการสอนเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา หน้าที่ของครูจึงมีความสำคัญในการเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนมีผลสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการสอน

บูรณาการแนวข้อสอบเข้าในเวลาเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการด้านการคิดวิเคราะห์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำหรับนักเรียน ครูผู้สอนยุคใหม่ได้ออกแบบห้องเรียนให้กับผู้เรียนมากกว่าการนั่งเรียนหรือฟังครูผู้สอนในห้องสี่เหลี่ยมอย่างเดียว การสร้างการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ตัดสินใจด้วยตัวเองถือเป็นหนึ่งแนวทางอันสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังข้อค้นพบ

“การสร้างให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับข้อสอบได้ และจัดทำคลังข้อสอบในระดับสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งหากครูผู้สอนสามารถนำแนวข้อสอบที่ผ่านมา มาแนะนำเทคนิคการมองข้อสอบด้วยตรรกะแล้ว ก็จะเป็นการช่วยได้อีกทางหนึ่ง”

(สัมภาษณ์พนักงานราชการสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน, เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐)

“ครูผู้สอนนำผลการสอบ (O-NET) ของปีที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์ มีการบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน นำข้อสอบเก่ามาวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ทำ ข้อสอบได้ผ่านตานักเรียน ช่วงก่อนสอบประมาณ ๑ เดือน จะมีโปรแกรมการติวข้อสอบให้กับนักเรียน มีการนำนักเรียนไปติวข้อสอบภายนอก โดยการสนับสนุนของสมาคมโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม และสำนักงานการศึกษาเอกชน ครูที่ไปติวข้อสอบกับนักเรียนก็จะได้รับความรู้และนำกลับมาเพื่อติวให้กับนักเรียนต่อไป การติวข้อสอบมีการติวแบบเพื่อนช่วยเพื่อน”

(สัมภาษณ์ครูฝ่ายวิชาการโรงเรียนเรีอะห์มานียะ, เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“การให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ อาทิ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนที่เน้นฝึกคิด วิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ สื่อการเรียนการสอนที่ดีทันต่อยุคสมัยการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านหนังสือนอกเวลาการติวข้อสอบ ตลอดจนการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ไม่ตกเป็นเหยื่อของเทคโนโลยี ตลอดจนการฝึกให้นักเรียนได้ทำโจทย์ข้อสอบ เพื่อเห็นและเป็นแนวทางในการทำข้อสอบจริง”

(สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมศึกษาเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐)

สรุป การบูรณาการของครูผู้สอนแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบแตกต่างกันไป ฉะนั้นหากสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการบูรณาการแนวข้อสอบกับการจัดการเรียนในห้องเรียน ถือเป็นหนึ่งแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนในการทำข้อสอบจริงที่ต้องเผชิญในสนามสอบก็จะมีผลทำให้นักเรียนมีความง่ายในการทำข้อสอบ

การจัดคอร์สเรียนพิเศษหรือติว

การจัดคอร์สตัวถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถให้นักเรียนได้เห็นแนวทางในการทำข้อสอบ เพราะการตัวเป็นเทคนิควิธีอย่างหนึ่งที่สามารถร่นเวลาในการทำความเข้าใจเนื้อหาข้อสอบได้อย่างรวดเร็ว แต่ทั้งนี้การตัวก็ไม่ควรที่จะไปเน้นเนื้อหามากนัก เพราะอาจจะเกิดความเครียดแก่นักเรียนได้ ดังข้อค้นพบ

“ครูผู้สอนควรมีการตัวเข้มนักเรียนตามตัวชี้วัด ตามรายวิชา การตัวบางครั้งเห็นได้ว่าเป็นการหักโหม พยายามอัดเนื้อหาโดยไม่มองว่านักเรียนสามารถรับได้แค่ไหน เนื้อหาที่เรียนในแต่ละวันก็มากแล้ว ทำให้นักเรียนเกิดภาวะเครียด ฉะนั้นอยากให้มีการตัวแบบผ่อนคลาย เช่น กินขนมไป เล่นกิจกรรม และสอดแทรกเนื้อหาไป เพื่อให้นักเรียนไม่รู้สึกว่าเขากำลังอยู่กับการเรียน เห็นได้ว่า เมื่อนักเรียนมีความพร้อมที่จะรับรู้ เมื่อเราให้อะไรไป เขาก็จะรับได้ทั้งหมด”

(สัมภาษณ์ครูฝ่ายบริหารงานวิชาการโรงเรียนมุสลิมศึกษา, เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“การที่จะทำให้คะแนน O-net สูงขึ้น อาจมาจากการได้รับการดูแลจากครูผู้สอน การเข้ารับการตัวจากสถานที่ต่างๆ การนำข้อสอบเก่าของปีที่ผ่านมามาตัว มีการแนะนำแนวข้อสอบต่างๆ ให้กับนักเรียนได้ผ่านสายตา ทดลองทำข้อสอบ ตลอดจนรุ่นพี่ที่อยู่หอพักร่วมกันก็ควรที่จะแนะนำเทคนิคการดูข้อสอบ พร้อมทั้งกำชับให้อ่านหนังสือให้มากๆ เพื่อจะได้เป็นผู้ที่สามารถพิชิตข้อสอบได้”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนมาฮัดดารุสลาม, เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๐)

“ตัวผู้เรียนเองมีการแบ่งเวลาให้การเรียน แบ่งเวลาว่างในการเล่นกับเพื่อนๆ อธิบายให้เพื่อนฟังหากเพื่อนไม่เข้าใจและต้องการความช่วยเหลือ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่จะต้องเตรียมตัวสอบเวลาเรียนในห้อง หากไม่เข้าใจก็มีการแลกเปลี่ยนปรึกษา หรืออธิบายซึ่งกันและกัน วิชาไหนใครมีความถนัดเป็นพิเศษ ก็จะมาผลัดกันตัวแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน”

(สัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนอิสลามมูลนิธิ, เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๐)

สรุป การเปิดคอร์สตัวสำหรับนักเรียนถือเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของเนื้อหาด้วยการร่นระยะเวลาในการเรียนได้เป็นอย่างดี เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาการสอบในระยะเวลาอันสั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การตัวก็ไม่ควรใช้ระยะเวลายาวนานมากนักเพราะอาจจะทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อ ฉะนั้นการตัวควรเป็นไปในรูปแบบของการผ่อนคลาย ไม่ทำให้นักเรียนเครียด และที่สำคัญอีกช่วงหาหนึ่งนอกจากจะมีวิทยากรให้ตัวแล้ว “เพื่อนช่วยเพื่อน” ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เพื่อนนักเรียนเข้าใจในเนื้อหาการสอบได้เป็นอย่างดี

๓. สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ผู้วิจัยได้พยายามหาลักษณะร่วม และลักษณะที่แตกต่างในระหว่างโรงเรียน ซึ่งในแต่ละโรงเรียนจะมีลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางการนำเสนอผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และจากการสังเคราะห์จากประเด็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาแห่งชาติ และแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญต่างๆที่เป็นลักษณะร่วม ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้เพื่อการคิดวิเคราะห์ การบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน ความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน และตัวผู้เรียน เป็นสำคัญ กล่าวคือ

๑. กระบวนการเรียนรู้เพื่อการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนได้ใช้แนวทางการปรับกระบวนการที่เน้น “การพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนรู้” พร้อมทั้ง “ผู้ปกครองก็ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก” ครูและผู้ปกครองต้องเปิด “พื้นที่ใหม่” ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน โดยการสร้างแหล่งศึกษาเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อการค้นคว้ามากกว่าในโรงเรียน ในขณะเดียวกันต้องมีการยกระดับผลการทดสอบของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ “ครูต้องทำหน้าที่มากกว่าความเป็นครูทั่วไป” และต้องมีติดตามข่าวสารการศึกษาสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง และนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ในการสอนนักเรียน หากได้ครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามกลุ่มสาระ ก็ควรส่งเสริมให้ผ่านการพัฒนาความรู้ด้วยการอบรมในสายงานของตนเองเป็นการเฉพาะ เพื่อจะได้นำผลมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในการพัฒนาผู้เรียน และศึกษาค้นคว้าหารูปแบบวิธีการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดต่างๆ ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบการดำเนินการที่ได้วางแผนไว้ร่วมกันของโรงเรียน และครูผู้สอนยุคใหม่ต้องออกแบบห้องเรียนให้กับผู้เรียนมากกว่าการนั่งเรียนหรือฟังครูผู้สอนในห้องสี่เหลี่ยมอย่างเดียว ควรสร้างการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ไม่ซ้ำ ไม่จำเจ ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างความสะดวกในการเรียนของนักเรียน เพื่อการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง เหล่านี้คือการสร้างให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับข้อสอบได้ และจัดทำคลังข้อสอบในระดับสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒. การบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน การนำข้อสอบเก่ามาวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ทำ ให้ข้อสอบได้ผ่านตานักเรียน หรือผ่านการติวข้อสอบให้กับนักเรียน มีการนำนักเรียนไปติวข้อสอบภายนอก สอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ O-net ในแต่ละรายวิชาให้นักเรียน การจัดติวข้อสอบ O-net ตั้งแต่ช่วงแรกๆของการเรียน การจัดติว O-NET แบบผ่อนคลายเป็นช่วงแรกๆ และจัดติวแบบเข้มในช่วงใกล้ๆ สอบ O-NET เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลทำให้นักเรียนมีความรู้สึกเคยชินในการลงสนามสอบ นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนก็ควรที่จะเน้นฝึกคิด วิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ สื่อการเรียนการสอนที่ดีทันสมัยการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านหนังสือนอกเวลาการติวข้อสอบ และการติวต้องเป็นในรูปแบบของการผ่อนคลาย เช่น เล่นกิจกรรม และสอดแทรกเนื้อหาไป เพื่อให้เด็กนักเรียนไม่รู้สึกรู้สีกว่าเขากำลังอยู่กับการเรียน เห็นได้ว่า เมื่อนักเรียนมีความพร้อมที่จะรับรู้ เมื่อเราให้อะไรไป เขาก็จะรับได้ทั้งหมด ควรมีการสนับสนุนการ

ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ไม่ตกเป็นเหยื่อของเทคโนโลยี ตลอดจนการฝึกให้นักเรียนได้ทำโจทย์ข้อสอบ เพื่อเห็นและเป็นแนวทางในการทำข้อสอบจริง

๓. ความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ครูผู้สอนแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ มีความรอบรู้และทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ๆ มีความทุ่มเท มุ่งมั่น และพร้อมที่จะพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง รู้จัก และมีข้อมูลผู้เรียนแต่ละคน เพื่อช่วยในการปรับปรุง ตลอดจนพร้อมที่จะผลักดันและส่งเสริมกับผู้เรียนที่มีความสามารถที่ต่างกัน และสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย นักเรียนแต่ละคนจะมีฝัน เป้าหมายชีวิตของตนเอง ที่แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน มีการเชิญคนที่ประสบความสำเร็จในสายอาชีพด้านต่างๆ มาสร้างฝัน เล่าประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนเส้นทางเดินที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้การทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนยังได้เปิดเวทีให้ครูผู้สอนได้สะท้อนความต้องการของตนในการทำงาน มีการทำงานแบบช่วยเหลือกันข้ามสายงาน มีการเอาใจใส่ในตัวนักเรียนทุกคน พร้อมทั้งการเอาใจใส่ในตัวนักเรียนทุกคน

๔. ตัวผู้เรียน นักเรียนต้องมีการแบ่งเวลาให้การเรียนรู้ แบ่งเวลาว่างในการเล่นกับเพื่อนๆ หรือมีการสร้างให้ “เพื่อนช่วยสอน” ซึ่งการให้เพื่อนเข้าใจในความเป็นเพื่อนได้เป็นอย่างดี หากเพื่อนไม่เข้าใจและต้องการความช่วยเหลือ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่จะต้องเตรียมตัวสอบ เวลาเรียนในห้อง หากไม่เข้าใจก็มีการแลกเปลี่ยนปรึกษา หรืออธิบายซึ่งกันและกัน วิชาไหนใครมีความถนัดเป็นพิเศษ ก็จะมาลัดกันตัวแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี อีกทั้งในหลายๆ โรงเรียนได้มีการสร้างเวทีการแข่งขันทางด้านวิชาการ ทั้งในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน ซึ่งเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนอีกหนึ่งช่องทางการศึกษา

นอกจากจะเห็นการสังเคราะห์ให้เห็นลักษณะร่วมในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนแล้ว ในแต่ละโรงเรียนยังมีลักษณะเด่นที่มีความแตกต่างกันออกไปในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของตนเองดังปรากฏในตารางดังนี้

ตารางสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลาม

สังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบ (O-NET) ของโรงเรียนในแต่ละโรงเรียน	โรงเรียนเรื่อห์มานียะห์	โรงเรียนอิสลามมูลนิธิ	โรงเรียนมาอาฮ์ตดารุสลาม	โรงเรียนมุสลิมศึกษา	โรงเรียนดาราวิทย
๑. กระบวนการเรียนรู้เพื่อการคิดวิเคราะห์	- อำนวยความสะดวกในการเรียนของนักเรียนเพื่อการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง	-ระบบการเรียน STEM เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาศิลปะร่วมกัน	- สร้างแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้คั่นคว่ามากกว่าในโรงเรียน - เน้นการสอนแบบคิดวิเคราะห์ มากกว่าการจดจำ	- ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน	- ติดตามข่าวสารการศึกษาสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง และนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ในการสอนนักเรียน
๒. การบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน	- สอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ O-NET ในแต่ละรายวิชาให้นักเรียน	- มีการนำตัวชี้วัดมาดูพร้อมๆ กับการติว O-NET - ช่วงก่อนหมดคาบสอนจะมีการนำข้อสอบเก่า O-NET มาแนะนำวิธีการดูข้อสอบ	- การจัดติวข้อสอบ O-NET ตั้งแต่ช่วงแรกๆของการเรียน	- ผู้บริหาร ครูกำหนด ยุทธศาสตร์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนร่วมกัน	- จัดติว O-NET แบบผ่อนคลายในช่วงแรกๆ และจัดติวแบบเข้มในช่วงใกล้ๆ สอบ O-NET
๓. ความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน	- การนำเอาตัวชี้วัดของ O-NET มาปรับใช้ในแต่ละวิชาที่ครูสอน	- การเอาใจใส่ในตัวนักเรียนทุกคน - การแนะนำแนวข้อสอบ O-NET ให้นักเรียน	- สอนตามตัวชี้วัดที่กำหนดแต่ละรายวิชา - ถอดตัวชี้วัดแนวข้อสอบ O-net ที่เขากำหนดมาให้ เพื่อเป็นแนวในการ	- การเอาใจใส่ในตัวนักเรียนทุกคน	-เปิดเวทีให้ครูผู้สอนได้สะท้อนความต้องการของตนในการทำงาน - การทำงานแบบช่วยเหลือกันข้ามสายงาน

			สอนนักเรียน		
๔. ตัวผู้เรียน	- การรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และทิวข้อสอบ	- สร้างให้มีความคุ้นเคยกับข้อสอบ O-NET	- นักเรียนมีความมุ่งมั่น มุมาณะพยายามในการเรียน	- ความ ท้าทาย ของครูผู้สอนในการจัดการเรียนให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง	- การสร้างเวทีการแข่งขันทางด้านวิชาการระหว่างกลุ่มสาระในโรงเรียน และโรงเรียนภายนอก

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)” ผู้วิจัยสามารถทำการสรุป อภิปราย และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยสำคัญในการขึ้นทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำอยู่กับหลากหลายปัจจัยทั้งในส่วนของปัจจัยด้านผู้เรียน การออกแบบเครื่องมือในการเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้บริหารและปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ดังรายละเอียดโดยสามารถสรุปแบ่งออกเป็นปัจจัยหลักๆ ได้ดังนี้คือ

ปัจจัยของตัวนักเรียน

ด้วยศักยภาพของตัวนักเรียนบางคนมีความฉลาดและเก่งมาตั้งแต่เดิมก่อนที่จะเข้ามาเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอีก ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวนักเรียน นักเรียนจะต้องมีความมุ่งมั่น มุมนานะพยายาม เวลาครูสอนต้องมีการจดบันทึก ตั้งใจฟังเวลาครูสอนในห้องเรียนขยันอ่านหนังสือ ทบทวนและจริงจังในการขวนขวายอ่านหนังสือ เวลามีการจัดตัวก็เอาใจใส่อย่างเต็มที่ ผลลัพธ์ทั้งหมดย่อมอยู่ที่ตัวของเราเองเป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนได้ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง จึงเป็นเรื่องง่าย ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านตัวนักเรียนที่มีศักยภาพ กอปรกับโรงเรียนก็มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละคน โดยเฉพาะกระบวนการของโรงเรียนในการเสริมสร้างเป้าหมายในการเรียนรู้แก่นักเรียน

ในขณะเดียวกัน ในระบบของโรงเรียนนอกจากจะเห็นนักเรียนที่มีความสามารถด้วยกับศักยภาพของตนเองแล้ว ยังมีกลุ่มนักเรียนที่มีศักยภาพที่อ่อนในด้านการศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันไป ฉะนั้นโรงเรียนจึงต้องหาแนวทางในการสร้างศักยภาพให้กับนักเรียนกลุ่มนี้ซึ่งถือเป็นความท้าทายกับครู ผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมากในการสร้างโรงเรียนให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการศึกษา สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลทำให้เด็กเรียนขาดการกระตือรือร้นในการเรียน การสอบ นักเรียนบางคนสอบแค่ผ่านๆ โดยไม่ได้หวังผลอะไรจากการสอบมีผลทำให้การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ต่ำได้ ประกอบการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนของรัฐกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนามีข้อจำกัดของเวลาในการเรียนที่ต้องแบ่งเวลาให้ดีในการเรียนด้านศาสนา และสามัญควบคู่กันไป ฉะนั้นปัจจัยที่เป็นด้านลบของตัวนักเรียนอาจมีผลทำให้ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ของโรงเรียนถูกดึงลงต่ำได้ อาจจะเป็นด้วยเหตุผลของความยากง่ายในตัวข้อสอบประกอบกับปัจจัยกลุ่มเด็กนักเรียนที่ขาดความพร้อมในการเรียนหนังสือแล้วมีผลสำคัญ ซึ่งเป็นความท้าทายของกลุ่มโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน แสดงให้เห็นว่าในแต่ละโรงเรียนมีเครื่องมือสำคัญในการสร้างและพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้เทียบเคียงระดับการศึกษาเข้ากับกลุ่มที่มีศักยภาพที่ดีในการเรียน

ปัจจัยในด้านเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียน

การจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กทั้งที่เป็นนักเรียนที่มีศักยภาพที่มากหรือนักเรียนที่มีศักยภาพที่น้อย สิ่งหนึ่งที่โรงเรียนจำเป็นต้องทำ คือ การสร้างแหล่งเรียนรู้ ทักษะ หรืออำนวยความสะดวก ในการค้นคว้าหาความรู้แก่นักเรียน การเรียนรู้ที่มากกว่าการสอนในห้องเรียน หรือการกระตุ้นนักเรียนให้ไปสู่แหล่งเรียนรู้ต่างๆ และพร้อมที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เช่น ออกแบบการเรียนรู้ สร้างห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ พร้อมทั้งครูได้มีการฝึกกระบวนการคิด การตัดสินใจ การหาคำตอบที่คิดว่าน่าจะใกล้เคียงและถูกต้องมากที่สุดด้วยตนเอง

ปัจจัยด้านผู้ปกครอง

ผู้ปกครองถือเป็นแรงหนุนเสริมที่ดีให้แก่เด็ก เพราะความสำเร็จของโรงเรียนส่วนหนึ่งมาจากผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองให้ความคาดหวังกับนักเรียน ให้การสนับสนุน ให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกๆ คนเองในเรียนในโรงเรียน และเรียนพิเศษหรือเรียนเสริมต่างๆ ถือเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ให้การสนับสนุน ติดตาม ไม่ใช่การโยนภาระให้กับครูที่โรงเรียนทั้งหมด สิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างควมรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนผ่านการเอาใจใส่จากผู้ปกครองอาจจะมีผลทำให้ผลการศึกษานักเรียนดีขึ้น พร้อมกับผลการทดสอบ O-net ของโรงเรียนสูงขึ้น ในขณะที่มีผู้ปกครองหลายคนก็ไม่เข้าใจในระบบการศึกษาในปัจจุบันอุปสรรคไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือหนุนเสริมด้านการเรียนของลูกมากนัก สิ่งเหล่านี้จะมีผลตรงกันข้ามกับสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

การให้ความสำคัญกับการติวข้อสอบในมุมมองของผู้ปกครองสามารถชี้ให้เห็นว่า บางครอบครัวเห็นด้วยและพร้อมที่จะสนับสนุนให้ลูกตนเองได้พบกับเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ๆ ถึงแม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่าย หรืออาจจะต้องออกนอกพื้นที่ต่างจังหวัดก็ยอม เพื่อหวังให้ลูกตนเองสามารถสอบและทำข้อสอบได้ตามที่ลูกฝันไว้ ในขณะที่ผู้ปกครองบางคนก็ไม่เข้าใจประเด็นเหล่านี้ ฉะนั้นครอบครัวก็มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนของนักเรียนหากครอบครัวมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการเรียน การสอบต่างๆ ก็จะเป็นผลดีแก่นักเรียนและโรงเรียน

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การงานอาชีพของครอบครัวมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนการสอนของลูกด้วยเช่นกัน หากผู้ปกครองครอบครัวนั้นทำงานรับราชการ เป็นครูอาจารย์ การดูแลผู้เรียนมีทิศทางที่ดีกว่าครอบครัวที่ผู้ปกครองทำงานรับจ้าง ทำงานโรงงาน ทำการเกษตร ทำนา ทำสวน ทำไร่ แต่ก็อาจไม่เสมอไปสำหรับครอบครัวที่อยู่ในภาคการเกษตร รับจ้าง หากผู้ปกครองเหล่านี้มีบุตรหลานที่ขยันหมั่นเพียร ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแล ก็สามารถประสบความสำเร็จได้เหมือนกับกลุ่มผู้ปกครองที่รับราชการเช่นกัน ฉะนั้นต้องยอมรับว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการทำให้ลูกหลานประสบความสำเร็จในด้านการเรียน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ครูถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนโรงเรียน ครูอาจจะไม่ใช่ปัจจัยความสำเร็จปัจจุบัน แต่เป็นปัจจัยที่จะบอกอนาคตของโรงเรียนได้ ฉะนั้นครูจึงเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่การพัฒนาที่ดี นอกจากนี้แล้วผู้บริหารก็ควรให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาด้วยเช่นกัน ไม่เพียงแค่มองหรือตั้งเป้าจำนวนเด็กที่เข้ามาสมัครอย่างเดียวน แต่ต้องสร้างคุณภาพของผู้เรียนได้ด้วย โดยในหลายโรงเรียนได้ใช้กระบวนการการแลกเปลี่ยนระหว่างกันอันจะนำไปสู่การเติมเต็มระหว่างครูได้เป็นอย่างดี เพราะคนที่จะได้รับผลประโยชน์ไม่ใช่ผู้บริหารโรงเรียน แต่เป็นเด็กนักเรียนและเมื่อครูผู้สอนมีวิธีการ

แบบใหม่ๆ การจัดการสอนในห้องเรียนก็ยังสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้เด็กนักเรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนระหว่างครูยังก่อให้เกิดเสียงสะท้อนถึงความต้องการในการทำงานอีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ครูในแต่ละโรงเรียนจะมีวิธีการในการแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกันออกไป บางโรงเรียนจะใช้วิธีการพูดคุยแลกเปลี่ยนในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ของวัน ในขณะที่บางโรงเรียนก็จะมีการจัดประชุมอย่างเป็นทางการ ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของโรงเรียนในการปรับใช้ แต่ประเด็นสำคัญในได้เห็นคือ การแลกเปลี่ยนระหว่างครูนั้นก็เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการเรียน นอกจากนี้ครูได้พยายามออกแบบการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีได้รู้จักกับแนวข้อสอบ (O-NET) ก่อนที่จะมีสอบสอบจริง โรงเรียนใช้วิธีการสอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ (O-NET) ในช่วงที่เรียนในรายวิชา บางโรงเรียนก็มีการจัดคอร์สพิเศษเพื่อตัวข้อสอบ (O-NET) สิ่งเหล่านี้ก็เพื่อต้องการสร้างให้นักเรียนได้รู้จักเทคนิคในการทำข้อสอบ เพื่อไม่เกิดความตื่นเต้นในการทำข้อสอบจริงในวันที่สอบ (O-NET)

ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารถือภาพลักษณ์ที่จะสะท้อนถึงมาตรฐานสถาบันการศึกษาของตน ซึ่งภาพลักษณ์ในที่นี้ ไม่ใช่ การแต่งกายที่ดูดีเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้มีคุณภาพ ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนที่มีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการเองภายในโรงเรียนเพื่อให้เห็นถึงจุด แข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียน ไม่เพียงแค่อ้างให้ใครคนใดคนหนึ่งมาบริหารแทน เพราะ อาจจะทำให้การกำหนดทิศทางในการพัฒนาโรงเรียนไม่เป็นไปตามที่เราได้วาดฝันไว้ หากผู้บริหารสามารถ กำหนดทิศทางทางการเดินของโรงเรียน การพัฒนาตามที่โรงเรียนวาดฝันไว้ก็จะประสบความสำเร็จ เพราะ นโยบายต่างๆ ของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้บริหารในการกำหนด เช่นเดียวกับการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ O-NET หากมีการวางแผนดี ก็ก็สามารถเห็นผลตามที่กำหนดไว้ได้ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนที่เคย ได้รับรางวัลพระราชทาน มีความสามารถในการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี ทั้งในด้านการบริหารกับครู และ กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของนักเรียนในด้านวิชาการ เห็น ได้จากการสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่มีโครงการจากภายนอกเข้ามาที่ทำให้ความรู้แก่นักเรียน ฉะนั้น ผู้บริหารควรมีทักษะการเป็นผู้บริหารแบบมืออาชีพในการจัดการปัญหา จัดการระบบในโรงเรียนเพื่อให้การ ขับเคลื่อนและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง โดยการแสดงให้เห็นถึงการมีศักยภาพของโรงเรียน ซึ่งหาก โรงเรียนมีศักยภาพมากพอสิ่งเหล่านี้ก็จะย้อนกลับมาหา ชุมชน สังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน หาก ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนไปในทิศทางที่ดีขึ้นสามารถสร้างเด็กให้เห็นคนดี เก่งและมีวิสัย ซึ่ง เป็นความท้าทายของครูในการสอน เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทั้งในส่วนของ การเรียนในชั้นเรียน หรือแนวข้อสอบโอเน็ต ทั้งนี้การให้ความสำคัญในข้อสอบโอเน็ตเพียงมิติเดียวบางครั้งก็ไม่สามารถสอบโจทย์คุณภาพได้เสมอ การได้รับการยอมรับจากชุมชน สังคมก็มีส่วนสำคัญไม่แพ้การได้คะแนน โอเน็ตของโรงเรียน เนื่องจากคะแนนโอเน็ตไม่ใช่ข้อสอบที่เป็นเกณฑ์มาตรฐาน แต่เป็นข้อสอบที่มีเกณฑ์การวัด เพื่อบอกว่าคุณภาพดีหรือไม่ดีในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ฉะนั้นการจับลำดับคะแนนโอเน็ต “สูง กลาง ต่ำ” ก็เป็นเพียงช่องทางหนึ่งในการวัดมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อตอบว่าสถานศึกษาเราอยู่ในเกณฑ์ไหน และเมื่อเทียบกับคะแนนค่าเฉลี่ยกลางของประเทศทุกจังหวัด เราอยู่ลำดับที่เท่าไรของจังหวัด ซึ่งมันจะเห็น ภาพชัดเจนในมาตรฐานของโรงเรียน

สำหรับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) พบว่า

การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนในหลายโรงที่ได้รับรางวัลพระราชทานได้มีการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหา มาสู่การปรับกระบวนการ เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการ สอน เพราะโรงเรียนไม่ได้เป็นที่รวมของความรู้เพื่อสอนเด็กแต่โรงเรียนเป็นที่แหล่งรวมวิธีการสอนเด็ก โดยการ ดึงผู้มีร่วมเกี่ยวข้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนของนักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับ ผลการทดสอบของนักเรียนจำเป็น คือมีการปรับเปลี่ยนในการเรียนการสอนเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละ ช่วงเวลา หน้าที่ของครูจึงมีความสำคัญในการเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนมีผลสำคัญ ต่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการสอน

บูรณาการแนวข้อสอบเข้าในเวลาเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการด้านการคิดวิเคราะห์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำหรับนักเรียน ครูผู้สอนยุคใหม่ได้ออกแบบห้องเรียนให้กับผู้เรียน มากกว่าการนั่งเรียนหรือฟังครูผู้สอนในห้องสี่เหลี่ยมอย่างเดียว การสร้างการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ตัดสินใจด้วยตัวเองถือเป็นหนึ่งแนวทางอันสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ครูผู้สอนแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ แตกต่างกันไป ฉะนั้นหากสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการบูรณาการแนวข้อสอบกับ การจัดการเรียนในห้องเรียน ถือเป็นหนึ่งแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนานักเรียนแต่ละคนในการทำ ข้อสอบจริงที่ต้องเผชิญในสนามสอบก็จะมีผลทำให้นักเรียนมีความง่ายในการทำข้อสอบ

การจัดคอร์สเรียนพิเศษหรือติว

การจัดคอร์สถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถให้นักเรียนได้เห็นแนวทางในการทำข้อสอบ เพราะการตัว เป็นเทคนิควิธีอย่างหนึ่งที่สามารถรับเวลาในการทำความเข้าใจในเนื้อหาข้อสอบได้อย่างรวดเร็ว แต่ทั้งนี้การติว ก็ไม่ควรที่จะไปเน้นเนื้อหามากนัก เพราะอาจจะเกิดความเครียดแก่นักเรียนได้ เพราะการเปิดคอร์สติวสำหรับ นักเรียนถือเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของเนื้อหาด้วยการร่นระยะเวลาในการ เรียนได้เป็นอย่างดี เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาการสอบในระยะเวลาอันสั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การ ติวก็ไม่ควรใช้ระยะเวลายาวนานมากนักเพราะอาจจะทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อ ฉะนั้นการติวควรเป็นไปใน รูปแบบของการผ่อนคลาย ไม่ทำให้นักเรียนเครียด และที่สำคัญอีกช่วงหาหนึ่งนอกจากจะมีวิทยากรให้ติวแล้ว “เพื่อนช่วยเพื่อน” ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เพื่อนนักเรียนเข้าใจในเนื้อหาการสอบได้เป็นอย่างดี

การสังเคราะห์แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) พบว่า

๑. กระบวนการเรียนรู้เพื่อการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนได้ใช้แนวทางการปรับกระบวนการที่เน้น “การพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนรู้” พร้อมทั้ง “ผู้ปกครองก็ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก” ครูและผู้ปกครองต้องเปิด “พื้นที่ใหม่” ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ในขณะที่เดียวกันต้องมีการยกระดับผลการทดสอบของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ “ครูต้องทำหน้าที่มากกว่าความเป็นครูทั่วไป” หากได้ครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญตรงตามกลุ่มสาระ ก็ควรส่งเสริมให้ผ่านการพัฒนาความรู้ด้วยการอบรมในสายงานของตนเองเป็นการเฉพาะ เพื่อจะได้ นำผลมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในการพัฒนาผู้เรียน และศึกษาค้นคว้าหารูปแบบวิธีการสอน สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดต่างๆ ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบการดำเนินการที่ได้วางแผนไว้ร่วมกันของโรงเรียน และครูผู้สอนยุคใหม่ต้องออกแบบห้องเรียนให้กับผู้เรียนมากกว่าการนั่งเรียนหรือฟังครูผู้สอนในห้องสี่เหลี่ยมอย่างเดียว ควรสร้างการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ไม่ซ้ำ ไม่จำเจ ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ตัดสินใจเอง เหล่านี้คือการสร้างให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับข้อสอบได้ และจัดทำคลังข้อสอบในระดับสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒. การบรรจุแนวการทำข้อสอบ (O-NET) เข้าไปในเวลาเรียน การนำข้อสอบเก่ามาวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ทำ ให้ข้อสอบได้ผ่านตานักเรียน หรือผ่านการติวข้อสอบให้กับนักเรียน มีการนำนักเรียนไปติวข้อสอบภายนอก เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลทำให้นักเรียนมีความรู้สึกเคยชินในการลงสนามสอบ นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนก็ควรที่จะเน้นฝึกคิด วิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ สื่อการเรียนการสอนที่ดีทันสมัยการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านหนังสือนอกเวลาการติวข้อสอบ และการติวต้องเป็นในรูปแบบของการผ่อนคลาย เช่น เล่นกิจกรรม และสอดแทรกเนื้อหาไป เพื่อให้นักเรียนไม่รู้สึกรู้ว่าเขากำลังอยู่กับการเรียน เห็นได้ว่า เมื่อนักเรียนมีความพร้อมที่จะรับรู้ เมื่อเราให้อะไรไป เขาก็จะรับได้ทั้งหมด ควรมีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ไม่ตกเป็นเหยื่อของเทคโนโลยี ตลอดจนการฝึกให้นักเรียนได้ทำโจทย์ข้อสอบ เพื่อเห็นและเป็นแนวทางในการทำข้อสอบจริง

๓. ความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ครูผู้สอนแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ มีความรอบรู้และทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ๆ มีความทุ่มเท มุ่งมั่น และพร้อมที่จะพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง รู้จัก และมีข้อมูลผู้เรียนแต่ละคน เพื่อง่ายในการปรับปรุง ตลอดจนพร้อมที่จะผลักดันและส่งเสริมกับผู้เรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน และสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย นักเรียนแต่ละคนจะมีฝัน เป้าหมายชีวิตของตนเอง ที่แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน มีการเชิญคนที่ประสบความสำเร็จในสายอาชีพด้านต่างๆ มาสร้างฝัน เล่าประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนเส้นทางเดินที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ

๔. ตัวผู้เรียน นักเรียนต้องมีการแบ่งเวลาให้การเรียนรู้ แบ่งเวลาว่างในการเล่นกับเพื่อนๆ หรือมีการสร้างให้ “เพื่อนช่วยสอน” ซึ่งการให้เพื่อนเข้าใจในความเป็นเพื่อนได้เป็นอย่างดี หากเพื่อนไม่เข้าใจและต้องการความช่วยเหลือ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่จะต้องเตรียมตัวสอบ เวลาเรียนในห้อง หากไม่เข้าใจก็มีการแลกเปลี่ยนปรึกษา หรืออธิบายซึ่งกันและกัน วิชาไหนใครมีความถนัดเป็นพิเศษ ก็จะมาผลักดันตัวแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน

๕.๒ อภิปรายผล

ปัจจัยและแนวทางที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของโรงเรียนที่มีผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างพอในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ครู นักเรียน และบุคคลแวดล้อมในโรงเรียนที่มีส่วนในการพัฒนา นักเรียน ซึ่งผลต่อการศึกษาศาสามารถอภิปรายดังนี้ คือ

ด้วยศักยภาพในตัวนักเรียนแต่ละคนไม่เท่ากัน การรับสมัครนักเรียนเข้ามาเรียน ศักยภาพของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ไอคิว ทักษะ ไหวพริบ ของนักเรียนบางคนติดตัวมาเป็นทุนเดิมแล้ว โรงเรียนแทบจะไม่ต้องสอนอะไรมากมาย เนื่องจากตัวนักเรียนบางคนเก่งมาแต่เดิมเป้าหมายในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน แต่ละรุ่นไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะกระบวนการของโรงเรียนในการเสริมสร้างเป้าหมายในการเรียนรู้แก่นักเรียน บางโรงเรียนใช้วิธีการให้รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จมาสร้างแรงบันดาลใจให้แก่รุ่นน้อง เพื่อสร้างฝันให้แก่เด็ก ซึ่งจะสร้างแรงขับ ความทุ่มเท ความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน นักเรียนในแต่ละคนจะมีความมุ่งมั่นที่แตกต่างกัน นักเรียนบางคนได้เรียนรู้ผ่านการทดลองจริงจะได้ความรู้มาก เพราะปัจจุบันมีแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้ค้นคว้ามากมาย อินเทอร์เน็ต ยูทูบ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาวิทยาศาสตร์ที่ต้องมีการเข้าห้องทดลอง เนื้อหาแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ (ทฤษฎีและปฏิบัติ) จะทำให้เห็นผลจริงเชิงรูปธรรม นักเรียนมีความสนใจมากกว่าเรียนเฉพาะภาคทฤษฎี หรือดูผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือยูทูบเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือในห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาเรียนเป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่งานของสุรชัย ไวยวรรณจิตร และคณะ (๒๕๕๗) ที่ทำการศึกษานำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และปีที่ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้ชี้ว่า ผู้เรียนได้เรียนไม่เต็มที่อันเนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่ ประกอบกับผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนวของ สทศ . ไม่เข้าใจวิธีระบายนคำตอบและคำชี้แจงในกระดาษคำตอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการทำข้อสอบ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ หรือแม้แต่มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย เช่นเดียวกับ วิทยากร เชียงกุล (อ้างในสมพงษ์ จิตระดับ, ๒๕๕๒) ได้กล่าวไว้ว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การสอบระดับชาติของนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ๕๐% ในทุกวิชา รวมทั้งต่ำลงจากปีก่อน ๆ มากเนื่องมาจาก ๑) ครูอาจารย์ (รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง) มีทัศนคติที่ผิด ๆ ว่า การเรียนเก่งหรือไม่เก่งเป็นผลมาจากความฉลาดมาตั้งแต่เกิด ๒) ปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน ๓) ปัญหาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน และ ๔) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านทัศนคติของชุมชนและสังคม

ทั้งก็ได้มีการสร้างแหล่งเรียนรู้ ทักษะ หรืออำนวยความสะดวก ในการค้นคว้าหาความรู้แก่นักเรียน การเรียนรู้ที่มากกว่าการสอนในห้องเรียน หรือการกระตุ้นนักเรียนให้ไปสู่อะไรต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดมีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ เวลาว่างของนักเรียนส่วนใหญ่รักที่จะเข้าห้องสมุด เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะผลักดันให้นักเรียนสนุก และพร้อมที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน นักเรียนต้องได้เรียนรู้มากกว่าการนั่งฟังครู หรือจดตาม นักเรียนสามารถคิด หรือทำให้เกิดเครื่องมือขึ้นมา ข้อสอบ (O-NET) ส่วนหนึ่งเป็นการคิดวิเคราะห์ ครูผู้สอนคงไม่สามารถสอนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะออกในข้อสอบได้ แต่ครูผู้สอนสามารถสร้างความพร้อมให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การตัดสินใจ การหาคำตอบที่คิดว่าจะใกล้เคียงและถูกต้องมากที่สุด สร้างทักษะการคิดให้แก่เขา เมื่อใดที่บรรยากาศในห้องเรียน เอื้อให้นักเรียนคิด สร้างเครื่องมือขึ้นมา มีเครื่องมือการเรียนรู้ ออกแบบให้นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ ภายใต้กรอบที่โรงเรียนกำหนด ถือเป็นกรอหีบยื่นเครื่องมือให้แก่เขาเข้าไปสู่การเรียนรู้ได้มากที่สุด การสืบค้นหาความรู้ใหม่ๆ ข้อมูลที่เขาได้มาจะทำให้เขาได้คิดพัฒนาตนเอง เหล่านี้

จะเป็นคำตอบหนึ่งที่โรงเรียนจะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการพิชิตคะแนน (O-NET) สอดคล้องกับ นาวาลย์ ปานากาเซ็ง แมงกาจิ (๒๕๕๐) ที่ได้นำเสนอไว้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สร้างขึ้นจากองค์ประกอบที่เกิดจากกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกิดจาก (๑) การสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานทรัพยากรและความสามารถของโรงเรียน จำนวน ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพ การบริหารต้นทุน การบริหารบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลและการพัฒนาภาพลักษณ์สถานศึกษา (๒) การสร้างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา จำนวน ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามวิถีอิสลามอย่างสอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่นและสากล การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสันติสุข ครูและบุคลากรสายสนับสนุนการสอนมืออาชีพ การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล (๓) การสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นและสากล

นอกจากนี้ผู้ปกครองถือเป็นแรงหนุนที่ดี ถ้าเรามองว่าความสำเร็จของโรงเรียนส่วนนี้อาจจะมาจากผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองให้ความคาดหวังกับนักเรียน ให้การสนับสนุน ให้ความสำคัญกับการเรียนพิเศษ เรียนเสริมต่างๆ สังเกตว่าโรงเรียนหลายโรงเรียนที่นักเรียนในระดับมัธยมเอกชน ช่วงปิดเทอมส่งลูกไปเรียนพิเศษที่หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้แก่เด็ก การสนับสนุน การติดตามของผู้ปกครอง ไม่ใช่การโยนภาระให้กับครูที่โรงเรียนทั้งหมด สิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างควมรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนผ่านการเอาใจใส่จากผู้ปกครอง และต้องมีการจัดประชุมผู้ปกครอง ๒ ครั้งต่อปี โดยเฉพาะนักเรียนรุ่นใหม่ จะเน้นและให้ความสำคัญกับเรื่องของกฎ ระเบียบของโรงเรียนต่อนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนแต่ละคน จะต้องมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสอดคล้องกับอ้อมใจ วงษ์มณฑา และเรชา, ชูสุวรรณ (๒๕๕๖) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา มุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ก็คือผู้บริหารโรงเรียน เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสาน ในขณะที่กับ Davis, G.A. and Rimm, S.B. (๑๙๙๔) ที่ได้สะท้อนไว้ว่าการเลี้ยงดูนั้นเด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกแบบและยึดพฤติกรรมของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด เป็นแบบอย่าง ถ้าพ่อแม่เป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าความสามารถที่เป็นจริง หรือไม่เน้นความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลูกจะรับเอาทัศนคติทำนองเดียวกันนั้น มาไว้เป็นของตัวเอง สภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อเด็กไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะนิสัย ความประพฤติ ความเชื่อหรือค่านิยมต่างๆอาจจะเป็นเครื่องกำหนดชีวิตในอนาคตของเด็กได้ทีเดียวกับสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น สิ่งแวดล้อมทางบ้านก็มีอิทธิพลอยู่ไม่น้อย ฉะนั้นนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้นจะมีความคิดกับตนเองค่อนข้างไม่ดี ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ถ้าเราจัดสภาพที่ดีที่เหมาะสมกับนักเรียนนั้นในรูปแบบอื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมการสอน กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบ การสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียน เป็นต้น เพื่อให้เด็กเกิดความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น จะช่วยแก้ไขปัญหาลดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้

ทั้งนี้ครูถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนโรงเรียน ครูอาจจะไม่ใช่ปัจจัยความสำเร็จปัจจุบัน แต่เป็นปัจจัยที่จะบอกอนาคตของโรงเรียนได้ ฉะนั้นครูจึงเป็นกุญแจ

สำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่การพัฒนาที่ดี สอดคล้องกับ กุศลธิดา นุกุลธรรม และคณะ (๒๕๕๘) ที่ชี้ว่าผลจากคะแนน O-NET จากนักเรียนหนึ่งรุ่น ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมีความสามารถในการพัฒนานักเรียนในหลายสาขาวิชา นอกจากนี้แล้วผู้บริหารก็ควรให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาด้วยเช่นกัน ไม่เพียงแค่มองหรือตั้งเป้าจำนวนเด็กที่เข้ามาสมัครอย่างเดียว แต่ต้องสร้างคุณภาพของผู้เรียนได้ด้วย โดยในหลายโรงเรียนได้ใช้กระบวนการการแลกเปลี่ยนระหว่างกันอันจะนำไปสู่การเติมเต็มระหว่างครูได้เป็นอย่างดี เพราะคนที่จะได้รับผลประโยชน์ไม่ใช่ผู้บริหารโรงเรียน แต่เป็นเด็กนักเรียนและเมื่อครูผู้สอนมีวิธีการแบบใหม่ๆ การจัดการสอนในห้องเรียนก็ยังสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้เด็กนักเรียนได้อีกด้วยในขณะที่ยังมีพร หลินเจริญ (๒๕๕๒) ชี้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และมีความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ในการเรียนน้อย ส่งผลให้คะแนน O-NET ต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางด้านวิชาการสูง ตัวบ่งชี้ (นักเรียน) ของโรงเรียนส่วนใหญ่เกือบร้อยละ ๙๐ จะมีนักเรียนที่มีความตั้งใจ กระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET มาก จึงส่งผลให้ ผลการสอบ O-NET ในโรงเรียนนั้นสูงจนเป็นที่น่าพอใจของคณะครูในโรงเรียน นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนระหว่างครูยังก่อให้เกิดเสียสะท้อนถึงความต้องการในการทำงานอีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ครูในแต่ละโรงเรียนจะมีวิธีการในการแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกันออกไป บางโรงเรียนจะใช้วิธีการพูดคุยแลกเปลี่ยนในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ของวัน ในขณะที่บางโรงเรียนก็จะมีการจัดประชุมอย่างเป็นทางการ ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของโรงเรียนในการปรับใช้ แต่ประเด็นสำคัญในได้เห็นคือ การแลกเปลี่ยนระหว่างครูนั้นก็เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการเรียน นอกจากนี้ครูได้พยายามออกแบบการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีได้รู้จักกับแนวข้อสอบ (O-NET) ก่อนที่จะมีสอบจริง โรงเรียนใช้วิธีการสอดแทรกเนื้อหาข้อสอบ (O-NET) ในช่วงที่เรียนในรายวิชา บางโรงเรียนก็มีการจัดคอร์สพิเศษเพื่อติวข้อสอบ (O-NET) สิ่งเหล่านี้ก็เพื่อต้องการสร้างให้นักเรียนได้รู้จักเทคนิคในการทำข้อสอบ เพื่อไม่เกิดความตื่นเต้นในการทำข้อสอบจริงในวันที่สอบ (O-NET) ในขณะที่ เอื้อมพร หลินเจริญ (๒๕๕๒) ที่เสนอไว้ว่า พฤติกรรมการสอนของครู ครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียน แต่พบว่ายังมีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญมากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่เป็นปัญหาทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ดีขึ้นหรือคะแนนสอบ O-NET ต่ำ อาจจะเป็นเนื่องมาจากความพร้อมของนักเรียน ความพร้อมของโรงเรียนทางด้านสื่ออุปกรณ์ ความเพียงพอทางด้านบุคลากร ขณะเดียวกันก็ควรมีการให้กำลังใจการทำงานกันอยู่ตลอด อย่าให้ครูรู้สึกว่าการเหนื่อยที่ของเขามากเกินไปเกินไป มีการให้รางวัล เสริมแรง ครูผู้สอน หรือเลี้ยงส่งสรรค์ พักผ่อนด้วยการพาไปเที่ยวพักผ่อนที่ หากปฏิบัติได้ตามเป้าหมายหรือเกณฑ์ที่ได้วางไว้ เพราะการทำงานแบบช่วยเหลือกันข้ามสายงาน เพื่อการส่งต่อการดูแลซึ่งกันและกัน เช่น งานด้านวิชาการกับงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมปรึกษาพูดคุยกัน ไม่เป็นการผลักภาระหรือโยนงานต่อ (หมดหน้าที่ของฉันทแล้ว เป็นหน้าที่ของคุณต่อ) แต่เป็นการรับลูกต่อกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้นักเรียนสู่ความสำเร็จต่อไป สอดคล้องกับ เอื้อมพร หลินเจริญ (๒๕๕๒) ที่เสนอไว้ว่าภาระงานของครูมีมาก โรงเรียนหลายแห่งครูมีงานอื่นๆ เช่น งานพัสดุ งานการเงิน งานธุรการ รวมถึงงานโครงการพิเศษของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโครงการอาหารกลางวัน โครงการที่ทำร่วมกับชุมชน ซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากงานการสอนทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยลง ไม่สามารถสอนได้เต็มที่ จึงส่งผลให้คะแนน O-NET ของนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวต่ำลงไปด้วย

ฉะนั้น การสร้างเวทีการแข่งขันทางด้านวิชาการระหว่างกลุ่มสาระในโรงเรียน การพาไปแข่งขันงานด้านวิชาการตามโรงเรียน สถาบันการศึกษาอื่นที่ได้จัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสบรรยากาศด้านการเรียนรู้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่เกี่ยวกับเรื่องการสอน การเสริมทักษะ การทะลุมข้อสอบต่างๆ เพื่อสร้างและกระตุ้นให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้บวกกับบรรยากาศของโรงเรียนอบอุ่นไปด้วยการศึกษาค้นคว้าอย่างสมบูรณ์ที่สุด พร้อมทั้งผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับเรื่องการสอน (O-NET) เป็นอย่างยิ่ง โดยพยายามกำชับให้ครูผู้สอน ออกแบบ จัดกระบวนการเรียนการสอนให้กับนักเรียนใน ๑ คาบ(๕๐ นาที) ต้องมีการนำแนวข้อสอบ (O-NET) เข้ามาอธิบาย ยกตัวอย่าง ทำความเข้าใจให้กับนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการทำข้อสอบหรือคาดเดาข้อสอบ อย่างมีเหตุผลมากที่สุด พร้อมทั้งนี้ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการจัดโปรแกรมการติว O-NET ให้กับนักเรียนตั้งแต่ต้นปี ประชุมวางแผนให้กับครูผู้สอน นักเรียน ในการเตรียมความพร้อม และจัดสรรเวลาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ดำเนินการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีการจัดการศึกษาในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย จัดกระบวนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่มีความยืดหยุ่นและสมบูรณ์ทั้งในด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดำเนินการบริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ มีการพัฒนา และจัดระบบการประเมินคุณภาพภายในของครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ รุ่ง แก้วแดง (๒๕๔๖) ได้กล่าวว่า ถ้าต้องการให้การศึกษามีคุณภาพดี ต้องสร้างความเข้มแข็งที่สถานศึกษา ให้สามารถเป็นหน่วยรองรับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาเป็นสถาบันที่ผูกพันกับชุมชนมาหลายชั่วคน ประชาชนผูกพันกับโรงเรียนและมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้ ในขณะที่งานวิจัยของ กุลธิดา นุกุลธรรม และคณะ (๒๕๕๘) ที่ได้ชี้ว่า การนำเสนอวิธีการใช้ คะแนน O-NET เพื่อประเมินประสิทธิ ภาพของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความสามารถเริ่มต้นของนักเรียนที่รับเข้ามาเรียน (จากคะแนน O-NET ก่อนเข้าเรียน) ควบคู่ ไปกับคะแนน ONETของนักเรียนที่จบการศึกษาในแต่ละโรงเรียน ซึ่งทำให้สามารถคัดเลือกโรงเรียนตัวอย่างจากการประเมินรูปแบบใหม่นี้ได้จำนวนหนึ่ง ซึ่งในโรงเรียนกลุ่มนี้ ไม่จำเป็นต้องมีผลคะแนน O-NET ที่ สูงที่สุด หากแต่มีการพัฒนาจากคะแนนของนักเรียนที่รับเข้ามาเรียนสูงต่างหาก อีกทั้งการประเมินรูปแบบใหม่ที่เน้นผลการพัฒนาของนักเรียนมากกว่าผลสัมฤทธิ์ สามารถนำมาใช้วิเคราะห์เทียบกับปัจจัยอื่นๆ เช่น ขนาดของโรงเรียน เป็นต้น

สำหรับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) พบว่า

การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนในหลายโรงที่ได้รับรางวัลพระราชทานได้มีการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหา มาสู่การปรับกระบวนการ เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะโรงเรียนไม่ได้เป็นที่รวมของความรู้เพื่อสอนเด็กแต่โรงเรียนเป็นที่แหล่งรวมวิธีการสอนเด็ก โดยการดึงผู้เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนของนักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลการทดสอบของนักเรียนจำเป็น สอดคล้องกับทริสา ยงวรรณกร และคณะ (๒๕๕๘) ที่ชี้ว่าทุกประเทศจึงต้องเตรียมคนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาเพราะเชื่อว่า การศึกษาคือ การสร้างคน การปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งเน้นการปฏิรูปการ

เรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สามารถประกอบอาชีพได้โดยมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และมีจิตใจที่ติงามพร้อมที่จะทำประโยชน์เพื่อตนเองและสังคม การปฏิรูปการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายซึ่งปัจจัยหลักที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายคือ ครูผู้สอนที่จะต้องเปลี่ยนแปลงจากบทบาทเดิมเป็นบทบาทใหม่ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ครูสามารถวางแผนและจัดหลักสูตรจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ปฏิรูปสื่อเทคโนโลยีให้ทันสมัย พัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนตลอดจนปฏิรูปการวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม

การปรับเปลี่ยนในการเรียนการสอนเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา หน้าที่ของครูจึงมีความสำคัญในการเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนมีผลสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดเป็นการสร้างคลังของความรู้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของฮารุณ ราโอบและอิสมาอีล ราโอบ (๒๕๕๗) ที่ชี้ว่า ผู้บริหารควรมีนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ให้กระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ครู ควรได้ รับการพัฒนาในด้านเทคนิคการสอน หลักการวัดผลประเมินผล และควรได้รับการนิเทศการเรียนการสอน เพื่อสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับวินิจ สังขรัตน์ (๒๕๔๔) ที่สะท้อนไว้ว่า โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาเองก็ต้องพัฒนาตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการจ้างครู การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน และอาคารเรียน สิ่งเหล่านี้ล้วนต้องใช้งบประมาณในการพัฒนา เพราะมาตรการสำคัญที่กระทรวงศึกษาธิการได้นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนคือ การใช้กระบวนการรับรองมาตรฐานที่เน้นให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง

บูรณาการแนวข้อสอบเข้าในเวลาเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการด้านการคิดวิเคราะห์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำหรับนักเรียน ครูผู้สอนยุคใหม่ได้ออกแบบห้องเรียนให้กับผู้เรียนมากกว่าการนั่งเรียนหรือฟังครูผู้สอนในห้องสี่เหลี่ยมอย่างเดียว การสร้างการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ตัดสินใจด้วยตัวเองถือเป็นหนึ่งแนวทางอันสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการยังได้วางนโยบายในการพัฒนาและอุดหนุนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ โดยเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทั้ง ๓ สายวิชาคือ วิทยาศาสตร์ วิชาสามัญ และวิชาชีฟให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้วยการเร่งปรับปรุงหลักสูตรวิชาศาสนา และสามัญ เพื่อลดจำนวนชั่วโมงเรียนให้น้อยลง มีการบูรณาการวิชาศาสนาและสามัญเข้าด้วยกัน ปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาศาสนาให้สอดคล้อง สัมพันธ์กับการเรียนวิชาศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ และให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ และเร่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการจัดการศึกษา (อ้อมใจ วงษ์มณฑา, ๒๕๕๖.) ฉะนั้นครูผู้สอนแต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบแตกต่างกันไป หากสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในการบูรณาการแนวข้อสอบกับการจัดการเรียนในห้องเรียน ถือเป็นหนึ่งแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนานักเรียนแต่ละคนในการทำข้อสอบจริงที่ต้องเผชิญในสนามสอบก็จะมีผลทำให้นักเรียนมีความง่ายในการทำข้อสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของฮารุณ ราโอบและอิสมาอีล ราโอบ (๒๕๕๗) โดยทำการศึกษาเรื่อง การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมศาสตร์วิทยา โดยได้ชี้ว่าครูควรสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยี พร้อมทั้งควรมีการนำข้อสอบโอเน็ตมาออกข้อสอบในการสอบปลายภาค เพื่อให้ผู้เรียนมีการคุ้นเคยในการทำข้อมูลที่ได้มาตรฐานในการจัดเรียน

การสอบ ในขณะที่(ศิริลักษณ์ มโนรมณ์, ๒๕๔๓) ได้สะท้อนไว้ว่า หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ มิได้ให้ความสำคัญมากนักในการบูรณาการ แต่ละหน่วยงานทำงานในส่วนที่เป็นภาระหลักเท่านั้น ขาดการบูรณาการและการประสานงานต่อกัน เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนรัฐบาล ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ก็จะเอาใจใส่ดูแลเฉพาะโรงเรียนในสังกัด ส่วนโรงเรียนเอกชนเป็นงานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนฝากให้ศึกษาธิการจังหวัดดูแล โดยที่หน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบด้านการจัดสรรงบประมาณ และออกระเบียบกฎหมายที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลของผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัดและอำเภอเท่านั้น แม้กระทั่งปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะปฏิรูปโครงสร้างการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพราะโรงเรียนเอกชนต่างๆ ขาดหน่วยงานดูแลรับผิดชอบโดยเฉพาะ ต้องการให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการศึกษาเอกชนในระดับจังหวัด โดยมีหน่วยงานเฉพาะกิจเป็นกระทรวงศึกษาธิการส่วนหน้า เพื่อบูรณาการด้านการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาของรัฐทุกระดับและทุกประเภท ด้วยความเข้าใจที่ดีต่อกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่นเดียวกับงานของ มานิตย์ ไชยกิจ (๒๕๕๗) ที่เสนอความสำคัญของการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษา ที่ระบุไว้ในองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษา และนำเสนอแนวทางการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอเป็น ๓ รูปแบบหลัก คือ ๑) การบูรณาการโดยใช้การจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ๒) การบูรณาการโดยใช้การวิจัยเป็นหลัก และ ๓) การบูรณาการโดยใช้การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นหลัก

การจัดคอร์สเรียนพิเศษหรือติว

การจัดคอร์สตัวถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถให้นักเรียนได้เห็นแนวทางในการทำข้อสอบ เพราะการตัวเป็นเทคนิควิธีอย่างหนึ่งที่สามารถใช้เวลาในการทำความเข้าใจในเนื้อหาข้อสอบได้อย่างรวดเร็วสอดคล้องกับผลการศึกษาของ หริสา ยงวรรณกร และคณะ (๒๕๕๘) ที่ชี้ว่าในยุคปัจจุบันถือว่าเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อมารองรับการขยายตัวด้านเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมชุมชน ทั้งด้านความคิด วัฒนธรรมเจตคติและค่านิยมต่างๆ แต่ทั้งนี้การติวก็ไม่ควรที่จะไปเน้นเนื้อหามากนัก เพราะอาจจะเกิดความเครียดแก่นักเรียนได้ เพราะการเปิดคอร์สติวสำหรับนักเรียนถือเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของเนื้อหาด้วยการรันระยะเวลาในการเรียนได้เป็นอย่างดี เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาการสอบในระยะเวลาอันสั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การติวก็ไม่ควรใช้ระยะเวลายาวนานมากนักเพราะอาจจะทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อ ฉะนั้นการติวควรเป็นไปในรูปแบบของการผ่อนคลาย ไม่ทำให้นักเรียนเครียด และที่สำคัญอีกช่วงหาหนึ่งนอกจากจะมีวิทยากรให้ติวแล้ว “เพื่อนช่วยเพื่อน” ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เพื่อนนักเรียนเข้าใจในเนื้อหาการสอบได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ไมซาเร้าะ ขุนรักษ์ และคณะ(๒๕๕๘) ที่ชี้ว่า จัดตารางกิจวัตรประจำวันของผู้เรียนด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการอิสลามในห้องเรียน การตรึงบิยะฮฺ โดยการสร้างบรรยากาศความเป็นอิสลามในโรงเรียน ผ่านการมีกิจกรรมหะละเกาะฮฺ (กลุ่มศึกษาอิสลาม) เตาเราะฮฺ (การอบรมสัมมนา) เรียะหฺละฮฺ (การทำตศีกษา) มุค็อยยัม (การทำค้าย) ศิยาม (การถือศีลอด) การกียามุลลัยล (การละหมาดในยามค่ำคืน) และการการมุ่งสู่ ความพึงพระทัยของอัลลอฮฺ โดยการใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายควบคู่ไปกับการขอออาอ (ขอพรต่ออัลลอฮฺ) และการตะวักัลอะลัลลอฮฺ (การมอบหมายต่ออัลลอฮฺ) มีผลทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน ทั้งนี้หากมีการบูรณาการด้วยกิจกรรมดังกล่าวด้วยการจัดติวอาจทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

๑. จากการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีการเชื่อมความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน โดยยังมีข้อจำกัดในการส่งต่อ “การดูแลนักเรียน” จากโรงเรียนสู่ครอบครัวที่บ้าน ฉะนั้นสิ่งสำคัญคือ ผู้ปกครองต้องสนับสนุนและรับช่วงต่อเมื่อลูกหลานของตนกลับสู่บ้าน ถ้ามองเรื่องการเรียน การบ้าน มีอะไรที่ต้องปรับปรุง หรือให้พ่อแม่ช่วย ให้มีความสำคัญกับการเรียนของลูกอีกทางหนึ่ง

๒. จากการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐาน และได้รับการพัฒนาตนเอง ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเท่าที่ทำได้ให้มากที่สุด

๓. จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมากนัก ฉะนั้นควรคิดหาวิธี สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนรักและสนุกกับการเรียนรู้ การอ่าน สนุกกับงานวิชาการ สนุกกับเวที การแข่งขัน กิจกรรมตอบปัญหา ต่างๆ สร้างบรรยากาศเชิงกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะศึกษาเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายความเป็นเลิศด้านต่างๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยและ แนวทาง การนำผลการทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙) ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการมอง ในมิติของการถอดบทเรียนของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานที่ควรจะเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้หากมีการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยถอดบทเรียนทั้งในโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างในหลากหลายมิติ พร้อมทั้งโรงเรียนอื่นๆ น่าจะนำผลการศึกษาไปใช้ได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- กุลธิดา นกุลธรรม และคณะ. (๒๕๕๘). การวิเคราะห์คะแนน O-NET เพื่อหาประสิทธิภาพ การ พัฒนา ผู้เรียนของโรงเรียน และปัจจัยที่มีผลต่อคะแนน O-NET. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (๒๕๓๒). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรบางตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎี บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- ธัญญา เรืองแก้ว. (๒๕๕๐). ความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา (O - NET). วารสารวิชาการ ศึกษา. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๐.
- นินาวาลย์ ปานากาแข็ง แมงกาจิ. (๒๕๕๐). การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มานิตย์ ไชยกิจ. (๒๕๕๗). แนวทางการบูรณาการการเรียนการสอน กับการวิจัยและการบริหารวิชาการแก่ สังคมของสถาบันอุดมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ เมษายน-มิถุนายน.
- ไมชาเร้าะ ขุนรักษ์ และคณะ. (๒๕๕๘). วิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ผ่านวิธีการตรียะฮะฮ์: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสงขลา. รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.
- ปัญญา แก้วกียูร. (๒๕๕๕). ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ปฏิบัติจริง และบทบาทหน้าที่คาดหวังด้าน วิชาการ ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- วดาภรณ์ พูลผลอำนวย. (๒๕๕๓). การศึกษาสาเหตุ ที่ทำให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๕ ได้คะแนน O-NET ต่ำ. สถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.
- วินิจ สังข์รัตน์ . (๒๕๔๔). อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ใน จังหวัดชายแดนภาคใต้. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่ง แก้วแดง. (๒๕๔๖). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ. : สำนักพิมพ์พัฒนาพานิชจำกัด.
- สมพงษ์ จิตระดับ . (๒๕๕๒). การพัฒนารูปแบบสภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร. (๒๕๕๒). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร และคณะ. (๒๕๕๗). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และปีที่ ๖ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.
- สัมพันธ์ พันธุ์ฤกษ์. (๒๕๕๙). NIETS NEW. วารสารฉบับที่ ๕๘ ประจำเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน. สำนักงานบูรณาการการศึกษา จังหวัดชายแดนใต้. (๒๕๕๔). ใส่ใจ เข้าใจ สถานการณ์การศึกษาจังหวัด ชายแดนภาคใต้. บทสรุปงานวิจัยโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัด

- ชายแดนภาคใต้ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (๒๕๕๓). **แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๙).**
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิริลักษณ์ มโนรมย์. (๒๕๔๓). **การเลือกสถานศึกษาให้แก่บุตรหลาน. ๑๐๘ ปีกระทรวงศึกษาธิการ การปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ศูรสภา.
- หริสา ยงวรรณกร และคณะ. (๒๕๕๘). **การปฏิรูปการเรียนรู้ของครูในยุคโลกาภิวัตน์.** สืบค้นจาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/viewFile/๔๑๒๒/๔๐๘๖> [เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑]
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา และเรชา ชูสุวรรณ. (๒๕๕๖). **การศึกษาการจัดการหลักสูตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.** สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ. (๒๕๕๒). **รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้ คะแนนการทดสอบ O- NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ.** ได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- ฮารูน ราโอบและอิสมาอิล ราโอบ. (๒๕๕๗). **การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนธรรมศาสตร์วิทยา.** รายงานวิจัย. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.
- Davis, G.A. and Rimm, S.B. (๑๙๙๔) **Education of Gifted and Talented .** Boston: Allyn and Bacon.

เว็บไซต์

- สถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี. (๒๕๕๘). **เผยแพร่รายชื่อโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ที่เข้ารับพระราชทานรางวัล ประจำปี ๒๕๕๘ จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เพื่อเข้ารับพระราชทานรางวัล ประจำปี ๒๕๕๘ (ออนไลน์).** สืบค้นจาก <http://psu๑๐๗๒๕.com/๒๕๕๘/?p=๓๓๕๒> เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.
- โครงสร้างข้อสอบ O-NET. (๒๕๖๐). **โครงสร้างข้อสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ Test-Blueprint (O-NET).** สืบค้นจาก <http://bet.obec.go.th/index/wp-content/uploads/๒๐๑๗/๐๖/TB-M.๖-๖๐.pdf> [เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑]

ภาคผนวก

แบบคำถามสัมภาษณ์ในการวิจัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การสังเคราะห์บทเรียนการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)

คำถามที่ ๑ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๕- พ.ศ.๒๕๕๙)

- ๑.๑ ปัจจัยด้านตัวนักเรียนที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำเป็นอย่างไร
- ๑.๒ ปัจจัยในด้านเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำเป็นอย่างไร
- ๑.๓ ปัจจัยด้านผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำเป็นอย่างไร
- ๑.๔ ปัจจัยด้านครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำเป็นอย่างไร
- ๑.๕ ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(O-NET) สูง/ต่ำเป็นอย่างไร
- ๑.๖ ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไร

คำถามที่ ๒ ข้อเสนอแนะแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

- ๒.๑ ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างไร
- ๒.๒ ข้อเสนอแนะแนวทางในการบูรณาการแนวข้อสอบเข้าในเวลาเรียนเป็นอย่างไร
- ๒.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดคอร์สเรียนพิเศษหรือติวเป็นอย่างไร
- ๒.๔ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
โรงเรียน.....สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....

เริ่มเวลาสัมภาษณ์.....น.

สิ้นสุดเวลาสัมภาษณ์.....น.

สถานะผู้ให้สัมภาษณ์

..... ผู้บริหารโรงเรียน

..... ครูฝ่ายวัดและประเมินผลฯ/ครูที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET

..... นักเรียน

..... ผู้ปกครองนักเรียน

..... นักวิชาการด้านการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.